

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మార్చి 6 వ తేది సోమవారము

No. 269.

సంపుటము ౮

మృతినము సంవత్సరము, ఫాల్గుణ మాస శుద్ధ అష్టమి ర.

సంచిక ౨౬౯

(8081) "కత్తికట్టలు"

కెట్టికట్టి గల్లి గజము పొడుగు గలది. సాగనైనది.
1-కి రూ॥ 4-కి 0.
దజను కొనువారికి 1టి ఉదితము పోటీజీవులవారే.
వలయువారు ఆర్డరులో ఒకరూపాయి
అదాపు వంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కొ
కట్టర్లు అండ్ లాక్ షేకర్లు etc.
కెట్టాపురం, (గోదావరిజిల్లా)
కె.టి.గ్రాఫిక్ ఆర్.ఎస్. "ఇండస్ట్రీ" కెట్టాపురం.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము
పఠించువానికును ప్రతిదినమును మిక్కిలి యువయోగము
ఇది చూచుకొనుటకు బాధకము, పుట్టికేది, నక్షత్రము
మొదలగునవి అవసరములేదు. సులభమైన తెలుగులో
ఉండినవి. గొప్ప సర్టిఫికేటులను పొందినది. వెల ౧
ప్రస్తుతం ఏలూరు. సబ్ జడ్జిగారు. ఆదినారాయణాపు
రంతులు. బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి "నాగార్జుని
తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంపాదించు
వినియోగము నానిశ్చయము." పుస్తకములు వలయువాని
దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాళా జ్యోతిషవిద్యాలయం

[2868] చోడవరం, వికాఖపట్టణం

కృతకము! జాతకరత్నము (పతులు 1-కి)

PART I

ఇప్పుడు ప్రతిదినము, పుట్టికేది కేవల మున్నగునవి తో
సంబంధించి ఫలితములును జ్యోతిషము కీర్తికేది సమాప్తి
సంబంధములును జ్యోతిషము సమాప్తి అండ్ లాక్ షేకర్లు
తయారీతం తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంకాపమును
వ్యాజ్యభావములతో మీ మీ బాధకములను మీరే కొన
గలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీనివెల రు 2 మా.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయం

(8291) ఖంకాట, వికాఖపట్టణం.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయుర్వేద శాస్త్రములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 27, చీనాబాగుకోడ్డు, మదరాసు.

SOVEREIGN SPERMATORRHOEA PILLS

శుక్లమేహనివారణమాత్రలు.

(3173) 15 pills per 8 As. (net).
Startling relief in 24 Hours. Else money refunded
2 pills stop emissions and cure wet dreams.
M. V. R. RAMACHANDRA RAO MARKET TANK COCONADA
నిష్ఠానుగ రాయారణేయబడిన శాస్త్రీయ ఔషధములు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద శాస్త్రములో దొరుకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గానీ
కామలాను ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద శాస్త్రము,
18, హైదర్ గాడ్. హంటుకోడ్. మదరాసు.

తెలుగువలకు పూడియెన

శాస్త్రము

చర్మముపైన యందు తెలుపువల వైపున వలన క
ది:ములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒక చుక్కను
కేవల మైన మాలికలచే రాయరు చేయబడినది. మచ్చలు
మాడిపోని ఎవల యిచ్చిన భరకంబే రెండింటిలై పైరము
వాపసియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర రు. 2. తొక్కనూ రు. 3 లు.
శత్రువులు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను
(4-0) The Aryan Nursery, P.O. Kamtaul
Barbhanga.

అమృతాంజనము

తలమెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏ భమైన మెప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనము వాడినంత
మాత్రమున నయమగును.

సులభ వెల 0-10-0 అణాలు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

నూతన గ్రంథములు

చిత్ర రంజన దాసు

సంపూర్ణజీవితము, ఉపదేశములు
వెల 0-8-0

గాంధీ మహాత్మని

'నా చెప్పసాల అనుభవము'

వెల ప్రతి 1-కి 0-12-0

[8071]

దాదాభాయి నారోజి

జీవితము, ఉపన్యాసములు
వెల 0-8-0

యం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కంపెనీ, నెల్లూరు.

మలయ దేంద్ర వము.

గనేరియా అను గ్రంథమునకు జాతకము.

కట్టనులేదు. పిత్తికాటిలో పనిలేదు.
ఎటువైపు వెళ్ళుచున్నా, అను మాడు
విధముల సెగకోగమను మాడు రూ
టలలో ముచ్చెను. శ్రీల దేవద
కామలలో ముచ్చె ఇది రాకాధము.
(1251) రుప్ప 1-కి వెల 2-4-0

చెందిన (మలయ దేంద్ర వమున కనుసాక్షుడు) కృష్ణ 8-0-0
[1251] సందర్శనార్థం, రాయవరం, (గోదావరి.)

నమకము (1842)

బంగారు, వెండిరత్న

ముల నగలును ఇతరవస్తువులను
కాకను యిచ్చిన పుచ్చుకొని
వైకము ఇవ్వబడును

ఉమిడి-రామయ్య కెట్టి

గురుసామి కెట్టి కంపెనీ

25, నై నాబాబురోడ్, మదరాసు.

సాదా ఉంగరములు, పువ్వురాగము, నేనుకమలాలు
కెంపులు, మా సనవి చేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు,
తియర మృగమునకు సిద్ధముగా నుంచబడి
యన్ను కొని పనివారు అర్హులయ్యిన వారి రాత్రిము
చొప్పున ప్రమాపిగా తయారుచేసి యివ్వబడును.

సకద్రావకము.

చర్మ వ్యాధు సాపట్ లోషన్

తానర, గజ్జి చర్మవ్యాధులకు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును.
ఇది సువాసనల ద్రావకము. గుడ్డలకు మర.

ప్రదర్శి.

బుడ్డి 1 కి రూ 0...6-0
ఈ ట్రాన్స్ శ్రీలకు సహకారి వంటిది.
ఆందరిచే నిపాచ్చుచేయబడినది తెలుపు వ్యాధిగల
శ్రీల కిది రామభాషము వంటిది,
దీనియొక్క గుణములు ఆత్మదృఢములు.

Sapat & Co.
Kavi Road, Bombay.

విదేశ వార్తలు

ఆంగ్ల రాజకీయములు

చాంబర్లనుగారి ప్రసంగము

లండను మార్చి 4:— చాంబర్లనుగారు ఆంగ్లప్రభుత్వం దు పర్యవేక్షించు లాభాపాదార్థి గారి రాజీనామాను గురించి ప్రసంగించిరి. విరివి సమాధానములకు గూఢానియనిష్ఠలం దీ విషయములు జరిగెను. ఈ సమస్య పరిష్కరింపబడిన తరువాత మరల యూనియన్లకు కైకపెట్టెను స్థిరపడును. ఆంగ్లేయులకు ప్రధానమంత్రి పదవికి రాజీనామా నిచ్చినప్పుడు లాభాపాదార్థి గారి రాజదని న పేక్షింపలేదు. బోనగూలా, బాల్ఫూరు గారి భాగమును లాభాపాదార్థి గారిపై లబంధముగ మోపిరి. జే.కా.భిన్స్టన్ కనకమని యూనియన్లను లెండినో తన పదవికి రాజీనామా యిచ్చి వెలుపలనుండి ప్రభుత్వమును బోష్యుడైనది లాభాపాదార్థి గారు ఇచ్చిన లింగి యనుమండెరి. కొంతమంది పక్షము జే.కా.భిన్స్టన్ కనకమని యూనియన్లను సమర్థము. వైరాజీ నామాను యూనియన్లు సమర్థించినయెడల తేజమునకు చెరువుజేసి వారలగుదురు.

లాయను జార్జి గారి లేఖ

మార్చి 3:— తన తేజువు యూనియన్లను మార్చి 8 వ తేదీనా గా ప్రభుత్వ తర మీదనలెనయి, అట్లు సంతృప్తికర మగు సమాధానము రానియెడల తన పదవికి రాజీనామానిచ్చెనని యు లాయజుజార్జి గారు తెలిపిరి. చాంబర్లనుగారు కొంతమంది యొక్క ఆసక్తిగలగూర్చి ఆంగ్లప్రభుత్వం కు వివరమును బాల్ఫూరుగారు మంగళవాంతునకు యుపయోగించెను.

లాయను జార్జి గారు ద్వైతమునందున్నారు

నర్ ఎల్. వర్మింగుటను ఇచ్చెను గారు కొంతమందిని దుపర్యవేక్షించుచు, ప్రధానమంత్రి రాజీనామా నిచ్చెనని తెలిపెను. కొంతమందియైన కార్యములకు ఈ మంత్రివర్గము పూర్తి నిర్వహించుటకు గాను కన్సర్వేటివు పక్షమువారికి సమాచార కొరతయియున్నందున అందుచే లాయజు జార్జి గారు కొంతకాల మింకను మంత్రిపదవియందునుండి నియమించెడిది.

ఆంగ్ల ప్రధాన న్యాయమూర్తి రాజీనామా.

మార్చి 3:— బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ఆంగ్ల ప్రధాన న్యాయాధిపత్య పదవికి రాజీనామా వ్రాసెను. రాజీనామా కారణములచే నాడు రాజీనామా నిచ్చి "ని వెలియుచున్నది.

నర్ గార్డును మోవర్డుగారు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ నియమింపబడిరి.

భారతవ్యవహారములు.

స్వపరిపాలనము.

మాంటాగూగారి ప్రసంగము.

మార్చి 4:— మాంటాగూగారు లిప్సనునం దుపర్యవేక్షించుచు, భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనము వ్రాసెను. ప్రభుత్వమునా కేంద్రముగొనిన విధానము ఎన్నికపైయు సందర్భించి నను కొనసాగించి తీరదమనియు గెడ్డిను నివేదికయం దన్నివిషయములలోడను దాను సమర్థింపజాల ననియు అందుముఖ్యము గా నాకావిద్యాలయ సంబంధించి నూడనలు తన కిష్టము తెదనయు తెలిపిరి.

కామ్రేగారు ప్రమాణమొనర్చుట

మార్చి 3:— కామ్రేగారు బ్రిటి కాన్సిలునందు తన సభ్యత్వమున ప్రవేశించుటకు అభ్యుదయగు ప్రమాణమును ఒకప్పు బ్రిటి కాన్సిలుబోర్డునందు తన స్థానము నలంకరించెను. తరువాత రాజు గారు వీరికి దర్శన మొసగిరి.

యువరాజునుగూర్చి వదలి

మార్చి 3:— యువరాజుగారికి అపాయము సంభవించెనను వదలి లండనునందు ప్యాపించెను; కాని భారతకార్యాలయము వారి వెంటనే యవదలి యనత్యమని ప్రకటించిరి.

కెన్యా సమస్య

కెన్యా యూరోపియను రాయబారుల ప్రయాణముగూట.

మార్చి 3:— కెన్యా సమస్యనుగురించి సరిగ విశాసించెనని చర్చిలగారు నడివినమీదట, కెన్యా యూరోపియను రాయ

బారులను డిలాయ్ ప్రభుత్వ కలనల్ ప్రభుత్వ గార్లు తూర్పు ఆఫ్రికాకు ప్రయాణమైరి. రాజుబాకమునందలి మూడవసభ్యుడు లండనునందే యుండెను. మార్చి మాసాంతమున డిలాయ్ ప్రభుత్వ వైశోమియండు యూరోపియను నివాసులకు తనకును ప్రభుత్వమునకును జరిగిన రాయబారుల ప్రకటించుట, డిలాయ్ ప్రభుత్వ లింగి ఇంగ్లండునకువచ్చునో రాజో నిశ్చయించు పని జేరెను.

కెన్యా శ్వేతజాతులకే జెందవలెను

చర్చిలగారు భారత రాయబారవర్గముతో సంబంధించుచున్నాడు. చర్చిలగారిలా తేజువు ప్రభుత్వ మిచ్చుచు 40 దు కెన్యా శ్వేతము అన్ని గుణములందును ఆంగ్లవలనదేముగనే యుండవలెనని తెలిపెను. ఇందులకు భారతయులు రాజీతి పారసర్వ హక్కులకేమును భంగము రాజని చర్చిలగారి గావెను. "అన్ని గుణములందును ఆంగ్లవలనదేము" అను దాని భక్తి ము సంభక్తియుగ నున్నదని భారత రాయబారవర్గమువారు నుకవుచున్నాడు. కెన్యా శ్వేతమునకు వలసబోవుటను గురించి ఇంకను ఎట్టిచర్చలను దీసికొనలేదు. రాయబారవర్గమువారు రా బోవువా మున చర్చిలగారిని దర్శించి సంతోషించెదరు.

కాబూతునందు జర్మను ప్రాధేసరు

జర్మను ఆప్తును సంబంధముల ననుసరించి ప్రాధేసరు డా. ఆను జర్మనుపండితుని కాబూతు నందు యూరపియను భావలకు ప్రాధేసరుగ నుంచుటకు ఆప్తును ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించిరి.

విర్రండు సిల్లి

మార్చి 3:— విర్రండు సాంతలస్య చట్టమును గురించి కామన్సుభయం దీ వీరమున చాలవరకు చర్చ జరిగెను. ఆంగ్ల ప్రతినిధులును, అభివృద్ధి విమఖులగు ప్రతినిధులును కొన్ని సార్లు చర్చించుటకు తీర్మానము నెదిర్చిరి. సరిపాట్లు నిర్వహణమునకు అధికారమును తగ్గించుటకు చాల సవరణలు జేపడెను గాని ఒడి పోయెను.

డెయిలు ఈతాను

డెయిలు ఈతానునకు 6 వాములవరకును నిలుపుజేయబడెను.

బండి గోటు.

మార్చి 3:— డెల్లి నునందు మంత్రివర్గ కార్యాలయము నందు ఇరువురు రిపోర్టులు త్యాంతునండి 500 పానులు పుచ్చు కొని వచ్చుచుండగా ముగ్గురు సాయుధ హస్తాలగు యావ నలు వారి నెదిర్చి వారివద్దనుండి ఖనమును తోచుకొనిరి. ఈదొంగల రిపోర్టుకు పోలీసువారు వెంటబడిరి. ఇరుపక్షములవారు పరస్పరము తుపాకులు ప్రేల్చుకొనుటతో పోలీసువారియందు విరోధము జెంపళ్ల సంఘాభ్యుదయలకు మేల్చు గ్రేనుగారు తుపాకి గుండుతో హతులైరి. ఇద్దరు తొంగలు పట్టుకొనబడిరి. ఖనము తిరిగి దొరకెను.

హిందూ ధియేటరు, బెజవాడ

బెజవాడలో నున్న శ్రీ మారుతీ మోతే హాలులో

ఈనెల 11-వ తేదీ శనివారము

స్వారోచిషమనుసంభవము

అను నాటకము ప్రవర్ధింతురు.

రాత్రి 9-30 నిమిషములకు ప్రారంభము.

టిక్కెట్ల వివరము:— 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0

శ్రీలకు 1-0-0, 0-8-0, 0-4-0

V. Venkatadri, Stage Manager.

D. Narasayya, Secretary.

తప్పి పోవుట

పట్టియిచ్చినవారికి, 100 రు బహుమాన

మొసగబడును.

నామమాన్ది విక్రీన తిరుపత్తు 15 రోజులక్రిందట చుట్టిము లేక గృహము విడచి వెదలిపోయెను. అతనియన్ను 28 సంవత్సరము లుండును. కొంచుము ఎర్రగాను, పాడుగు గాను ఉండును. కనుక ఎవరైనను పట్టియిచ్చినయెడల రు 100 బహుమాన మొసగబడును.

విక్రీన లచ్చయ్య,

బాకినాక గావోలు బాగాకా

విమాన ప్రమాదము

అలహాబాదు 3-3-22:— ఈయందయము ఆంగ్లప్రభుత్వము నద్ద రెండు వాయువిమానములు డిలొని 4000 అడుగులయెత్తు నుండి క్రిందికి పడెను. కమాండరు ఫాక్సు, బక్లాంతు చుక్కాని సార్లెంటు హెమింగు, మెకానికు రిచ్చర్లడె, ఒక యంత్ర కారుడును చనిపోయినది యెంచుచున్నాడు. యువరాజుగారు సందర్శనమున నీవిమానములు లాహోరునుండి అలహాబాదు పోవుచుండెను.

లాహోరు 4-3-22:— (తరువాత వార్త)— శుక్రవారమునాడు మూడువిమానములు లాహోరునుండి అలహాబాదు ప్రయాణించుచుండెను. అవి అత్యధిసమతుల సమీపములలో నుల్లానీ రైల్వేస్టేషను దగ్గర డిలొని పలిగి క్రిందపడెను. వానిలోని వారు చనిపోయిరి. కండ్లతో చూచిన వారిలకు ఈ క్రింది సంగతులు తెలుచుచున్నవి. విమానములు సుమారు 4000 అడుగులయెత్తున ప్రయాణము చేయుచుండెను. రెండు ముందును ఒకటి వెనుకను ప్రయాణము చేయుచుండెను. ముందు రెంటిలో ఒక కానిక్రింద రొండవది ప్రయాణము చేయుచుండెను. నిగునకప్పుచి వాతాత్మకముగా వైకెగి వైవానితో కొట్టుకొనెను. ఇందులకు రెండు యంత్రములు నశము లిప్పి గురుసాద రైల్వేస్టేషను నుండి 1 1/2 మైలు దూరమున పొలములో పడెను. స్టేషను కమాండరు తన వెంటు ఫాక్సు, సార్లెంటు హెమింగు రోకడాలోను, స్టేషన్ ఫీసరు బక్లే, వాయు మెకానిక్ రిచ్చర్లడె గార్లు రొండవదానిలోను మరణించిరి.

వైలాపురు 4. 3. 22:— గవర్నరు వ్యవసాయకాశ్లా మంత్రితో గూడ కలసి గుర్రముల సంత దర్శించెను. పూర్వ పాశుమన దర్బారుచేసి బహుమానములు పంచివెట్టెను. సాక్షం గలము ఆటపంజెములు చూచి బహుమానములు పంచివెట్టి లాహోరుకు ప్రయాణ మయ్యెను.

లక్నో 4-3-22:— రైలుసమ్మిటికి కొంచెము బాగు పడెను. దనియు డ్రైవరు ఫోరు మెనుతప్ప యితరకాకులు రెండుండి తిరిగి చేరుచున్నానియు తండ్లానుండి వార్త వచ్చెడి.

కలకత్తా 4-3-22:— తూర్పు యండియా రైలు ఏజంట్ రెలియజేయుచున్నాడు: సమ్మెలో మార్పు అట్టలేదు. డిలొలో మాత్రము కొంతమంది తిరిగిచేరుచున్నాడు. నిన్ను నెస్సెలు నుండి 18 ను భవబాదునుండి 8 ను బాగు రైలు చేను. ఈరోజున అసాను సాటుకు 6 తందల వాగులు బడినది. గడచిన రాత్రి 50 వాగులతాళములు పగులగొట్టి పలికెను. ఈ సందర్భమున పోలీసువారు రి నరెక్టు చేసిరి.

అలహాబాదు 4-3-22:— మార్క్సిలోని తానునన్ సీరింగుక కాలయము కాన్నూరులోని వ్యవసాయక కారులు అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయముతో చేర్చువనమున సంయుక్త పరగణాగవర్నరు కమిటీవారి నివేదిక పరి వారి కిఫారసుల నంగీకరించిరి. ఈతీర్మాన ముచరణతో ఒక ప్రారంభించును. అనగా విశ్వవిద్యాలయముతో 1800గు వ్యవసాయ కారుల నిర్మించి, ఆవిషయములలో తిప్పుట కేర్పాటులు చేయబడెను.

డాద్రిలింగు 4. 3. 22:— ఎవరెప్పుడో పరిశోధకు శ్రీ తేజమున డాద్రిలింగునుండి బయలుదేరుదురు.

ఆర్థిక సంఘము డిల్లీ 4 వ తేదీ చేరెను.

డిల్లీ ఫలభూమి ప్రవర్ధన మింగోజున జరిగెను.

హిందీపత్రిక:— పత్రికలో మార్పునగారా ర వారివారి ప్రాథమికములను అందుకని చెల్లించవలసినది నాకు పంపవలయునని నేనీటివల ప్రత్రకలో ప్రాసేయును ఇందుచే భర్తు హెచ్చగునుగాన విద్యార్థులు వారివారి ప్రాథమికములను డబ్బును ఆయాకానితోనే ప్రచురింపకే 10-వ తారీఖులోపల చెల్లించవలయును. ప్రచురింపకు 10-వ తేదీని పంపవలయును. రెండవ ప్రకారముననే పంపబడును. రాంభరోనే శ్రీవాస్తవ, హిందీ ప్రచురణలుగ.

గాంధీమహాత్ముని అభిప్రాయములు.

(యంగు యిండియా)

అసత్యపు కరపత్రము

ఈ క్రిందివానిని ఢిల్లీలో నాకు చూపిరి:-

“అసహాయవాదులకు గాంధీమహాత్ముని సందేశము:-

‘హర్తాళముల నిలుపుడు’

‘సర్వ అసహాయోద్యమ కార్యములను నిలుపుడు’

ఓ. ఢిల్లీపేరులారా!

వందలకొలదిరండు!!

శేలకొలదిగ రండు!!

“యువరాజును గౌరవింపుడు”

ఈ కరపత్రములను ప్రభుత్వమువారుగాని వారితరపున సరియొకరుగాని బయలుదేరినది యుండవలెనని తలంచుచున్నాను. నేనిట్టి సందేశము బంపుట కనకాశము కలిగినవో యెంత బాగుండును. కాని దీనికి సరిగా వ్యతిరేకపు సందేశ మంపుట నామరద్యమయ్యున్నది. బాగోలీ తీర్మానములో హర్తాళములు జరుపుటకు ప్రత్యేకముగ యేర్పాటులు చేసియున్నాము. అసహాయోద్యమ కార్యములు నిలిపివేయలేదు. నిష్కారజముగ చేయు శాసనోల్లంఘనమును, తత్ప్రయత్నములమాత్ర మాపు వలచేయబడెను. ఈ కరపత్రములలో నబద్ధముల వ్రాయుటయే గాక, నిట్టివానివలన యుద్యమము బలపడునని, వాటిని పుట్టించినవారు గ్రహింపలేకపోయిరి అయితే నేనసహాయవాదినిగాన, సహాయవాదులుగూడ నసత్యములకు లోను కాగూడదని కోరుచున్నాను. అసహాయవాదులుగూడ నసత్యములాడుచున్నారని నాతో చెప్ప నవసరములేదు. అగౌరవముగ సంచరించు విషయము వచ్చినపుడు స్నేహితునిగాని విరోధినిగాని మన్నింప నను విషయము యీసరి కెల్లరకు దెలిసి యుండవచ్చును.

* * *

ఆంధ్రత్యాగము

ఒక విలేకరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

“గుంటూరు జిల్లా యధికారులు కనిపిర్చుకొన బూసనట్లున్నది. పన్నులని రాకరణోద్యమమునిలిపి వేసినను ఆ సందర్భమున పనిచేసిన వారినింకను నిగ్గుంధించి జైళ్లయందుంచుచున్నాడు. కొంతమంది వలంటీరులను యితరులను అధికారులు తెగకొట్టుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఎడిషనల్ జిల్లామేజిస్ట్రేటు సయితము పెదనందినాడులో కొంతమంది వలంటీరులను కొట్టి 22 తేదీన రాత్రి రెండుశాములవరకు నిగ్గుంధించెనని తెలియుచున్నది. ఉద్యోగములకు రాజీనామాలుచ్చి తిరిగిచేరని గ్రామాధ్యక్షులు కొందర తరఫుచేయబడిరి. 107 వ కెక్స్ ముక్రింద విచారింతురటు. కొందగు జైలు దళముతో జిల్లామేజిస్ట్రేటు పలనాడుకు పోయియున్నాడు. అచటగూడ కొన్ని యరెచ్చలు జరుగగలవు. గంధిలోపిల ధరించిన వారి వద్దనుండి టోపీలు లాగుకొని చిపివేయుట, స్వరాజ్యపతాకముల తగులపెట్టుట, ప్రజలు వాటిని తగులపెట్టు నిరాకరించి నపుడు వారిని కొట్టుట మొదలైనవి ప్రస్తుతనిర్బంధములలో క్రొత్తవిషయములు. పెదనందినాడు నాకుకుడైన, వీరయ్య చాదరి యిప్పుడరెచ్చలో నున్నాడు. ఆయనకు 26 వ తేదీకి వాయిదావేయబడినది. ప్రజలను హడలుపెట్టుట కిట్లు చేయుచున్నట్లు తోచును”.

ఇందులో నెదియు నా కాశ్చర్యము కలిగించుటలేదు. అధికారులు బ్రదుకుట కనకాశము కలిగినది. ఘనమయిన యాంధ్రోత్సాహమును వీలయినవో మరల లేనకుండ నడగ ద్రొక్కుటకు వారు యత్నింతురు. ఆంగ్లరులకు బహుమానము చేయుట కిప్పుడు బాగోలీలేదు గాని వారు ఓర్పుకలిగి కోపము తెచ్చుకొనక పిరికి పండ్లై వారిపోకుండ నుండవలెనని నేను కోరుచున్నాను. దుబ్బులపై కని యెంతమాత్రము పట్టక వారు పెట్టు ఘోషనంతన సహింపవలెను. మన ఆస్తిని మన శరీరములను వారు లాగుకొనవచ్చును. కాని మననిశ్చయమును వారే మిగిలిన చేయజాలరు.

* * *

సావభూయ్యమయిన విగ్రహారాధన

నేను విగ్రహారాధన చేయువాడేనగాని నేను విగ్రహసాంతకుడను గూడ ననుట చాలమంది స్నేహితులకు తెలుసును.

ప్రతిమానపు సృష్టయమునందును విగ్రహారాధన నాటుకొనిమే యున్నది. మనశరీరములను మన మారాధనకు సంతగా వేగొక వస్తువు నారాధింపచునినా నమ్మకము కాని యీ వ్యాసములో ఆనుభృత విగ్రహారాధన గూర్చి వ్రాయబూన లేదు. దక్షిణదేశములో నాప్రతిమను యుత్సవములందు తథములండు పాపకార్యమును ఖండించుటకు ప్రారంభించినాను. ఇందువలన దెబ్బలాటలు గూడ జరుగవచ్చునని ఆంధ్రానుగారు నాకు తంతవ్వారా తెలియజేయుచున్నారు. ఏలననగా చారిత్రక పురుషులయొక్క గాని జీవించి యున్న పురుషులయొక్క గాని ప్రతిమలగాని రథములందుంచుటకు కొంద అొప్పుకొనజాలరు. మరియు మామూలు విగ్రహములలో లింగించినా ఫోటోరథము నందుంచుట గొప్ప నేరమని నేనుచింతముగ జెప్పచున్నాను. ఇందువలన నీవెట్టి విగ్రహారాధకులకు లాభమేమియు లేదు. వైగా తమవిగ్రహముల హైస్వరముకు సహింపలేని భక్తులపై వీరు దౌర్జన్యముపయోగింప వలసినవృత్తు. ఎప్పుడో పూర్వకాలమున నివసించిన వీరుల విగ్రహముల నారాధింపుట కొంత యుచితముగాని చెన్నరాజధానిలో కొన్ని చోటులందు జరిగినట్లు జీవించియున్న మానవుల ప్రతిఫలకు ధూపదీపము లీయవలయునని యడలకు నమ్ముచుబాగుండదు. మనము నిజముగ ప్రజాపరిపాలనకై పోరుచున్న యడల నిట్టిగొడ్డి వీరభూజకు తావులేదు. కావున కాంగ్రెసు ప్రచారకులందరిట్టివిచారినపుడెల్ల ప్రజలను మందలించి యిట్టి యలవాటుల నుండి ప్రజలు తొలగుటకు వీలయిన ప్రయత్నము లన్నియు చేయవలెను.

* * *

కాంగ్రెసు విగ్రహము.

కాంగ్రెసు నొక తిగ్రహముచేసి మనము పూజింప ప్రారంభింపగూడదు. ప్రతివారును కాంగ్రెసు సభ్యులయి కాంగ్రెసు తీర్మానములకు యిష్టముతో కట్టుబడియుండవలెనని నేనుకోరుదునుగాని కాంగ్రెసు చిరకాలము వచ్చుచున్న కారణము మూత్రమున దానిలో సభ్యులుగ జేర యిష్టమున్ను లేకున్నును తీర్మానముల ననుసరించుట నాకసహ్యకరము. వివరములలో మూత్రము అధిక సంఖ్యకుల యభిప్రాయముల ననుసరింపవలెనుగాని నాకేతీర్మానములు జేసినను యనుసరించుటనగా బానిసత్వముగను, శాసనసభలు మంచివేసని యెంచువారు కాంగ్రెసు తీర్మాన కారణమున శాసనసభా యెన్నికలకు ప్రయత్నము జేయుకపోవుట తప్పనినా యభిప్రాయము. అటులే కాంగ్రెసుచేప్పినంత మూత్రమున న్యాయవాదివృత్తి మానుటయుగూడ తప్పే. గొడ్డెల మందవలె ప్రజలు నడుచుకొనిన యడల నది ప్రజారాజ్యము కాజాలదు. ప్రజాపరిపాలనలో వ్యక్తి యభిప్రాయములను కార్యములను బాగ్రత్తగ కాపాడవలెను. కావున కాంగ్రెసుపేరున పనిచేయునంతకాలము యిప్పు సంఖ్యకు లధిక సంఖ్యకులకంటె భేదముగ చరించుటకు హక్కున్నవని నా నమ్మకము. వృత్తిలోనున్న న్యాయవాది కాంగ్రెసుసభ్యుడు కావచ్చునుగాని యసహాయవాది కాజాలదు. కావున నతడు భారతకాంగ్రెసు సంఘములో సభ్యుడుగ నుండజాలదు. ఇటులే చేతితోవడికి చేతితోనేసిన ఖద్దరు ధరింపని వారును శాసన సభ్యులును, బిరుదులు గలవారును యసహాయవాదులు కాజాలరు గాని కాంగ్రెసుసభ్యులు కావచ్చును.

కాంగ్రెసు సభ్యుడు కాంగ్రెసు తీర్మానముల ననుసరింప నవసరము లేదనుట మూత్రమే కాదు. కాంగ్రెసు తీర్మానమును దాటిపోయి యెక్కువగూడ చరింపవచ్చును. కాని యిట్లు చేయుటలో కాంగ్రెసు మతమును మీరిపోకుండ మామకొనుచుండవలెను. ఏదైన యొక రాష్ట్రముకు కాంగ్రెసు తీర్మానము సరిపడలేదనుకొనుడు. ఆ రాష్ట్ర మాతీర్మానముకు వ్యతిరేకముగ వోటునిచ్చె ననుకొనుడు. నందొరి తాను బాగ్రతచేసికొనగలనని ఆరాష్ట్రమెంచుననుకొనుడు. అప్పుడా రాష్ట్రము తన యిష్టానుసారము చరించి జయమందిన పక్షమున చేరినది యొచ్చేనని ఋజువు చేయవచ్చును. కాంగ్రెసు తీర్మానములో సామాన్యముగ యెక్కువమంది యభిప్రాయము లిమిడియుండును. గాని ఏదోయొక రాష్ట్రీయభిప్రాయముకు తగ్గిపోవచ్చును. అప్పుడా రాష్ట్రము తన స్వబాధ్యతలయి యిష్టానుసారము చరించవచ్చును కాని యందువలన కాంగ్రెసు కట్టి నష్టమురాగూడదు అట్లు యిష్టానుసారము చరించినందువలన కాంగ్రెసువారు మందలించు తీర్మాన మామోదింపవచ్చును. ప్రజాపరిపాలన మీరితి నుండవలెనని నాయభిప్రాయము. ఇప్పుడు నేనుచేప్పినది గృహజ్యోల్లంఘనము నుదాహరణము. మనవెట్టి విగ్రహారాధననుండి యూతీరుననే విముక్తి బడయగలము.

వాతావరణస్థితి

1922 సం. మార్చి 20 న 6-వ తేది సామవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మార్చి 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణము	మార్చి 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణము	మార్చి 24 గంటలలో కర్పము	మార్చి 24 గంటలలో వర్షము	మార్చి 24 గంటలలో గాలి
విశాఖపట్నం	85.6	74.3	...	179.33	...
పోర్టు బ్లెస్	85.5	76.1	...	111.56	116.48
స్విట్జరు వ్యవస్థ
డెమందు ద్వీపము	81.2	76.0	...	103.35	117.63
సాగరు ద్వీపము	88.2	62.5	...	71.77	68.27
గోపాల పురం	88.0	75.1	...	40.08	44.93
కోరాపుట్	89.7	61.9	...	62.78	...
విశాఖ పట్నము	89.4	90.0	...	29.56	36.90
కాకినాడ	92.7	79.1	...	39.88	37.90
మచిలీ పట్నము	92.8	74.7	...	54.03	39.96
గుంటూరు	102.8	75.8	...	30.52	32.72
నెల్లూరు	100.7	75.1	...	38.46	36.11
మద్రాసు	92.7	75.4	...	52.39	49.69
కడపూరు	94.9	77.2	...	44.67	52.53
నాగపట్నము	93.9	78.9	...	38.95	53.79
పాంబన్
ట్రాంకోవరీ
కోళంబో
తిరువేంద్రము	87.5	77.0	...	59.10	62.62
కొత్తిగూడ	87.8	77.7	...	107.12	112.70
కాళికట్టు	89.4	76.1	...	98.77	116.86
మంగళూరు	88.6	73.0	...	136.76	126.34
మెదకూరు
కాత్ వాక్	85.6	67.4	...	93.53	120.68
రత్నగిరి	81.7	64.2	...	102.15	...
బొంబాయి	82.9	67.1	...	86.02	71.11
మైదానాద్	92.4	68.6	...	31.71	31.09
తైయారు	96.4	67.1	...	25.03	22.44
ఆనంతపురం	96.3	69.1	...	38.05	24.04
బళ్లారి	96.3	67.7	...	27.13	19.95
కర్నూలు	96.2	65.1	...	18.47	25.51
కడప	101.1	72.2	...	37.56	30.87
హస్సాన్	90.2	60.1	...	32.45	35.14
తెంగుళూరు	90.3	66.8	...	35.73	34.61
కోడయ కెలాక్	66.8	51.8	...	69.90	59.93
ఉడకమండల్	69.5	50.7	...	50.12	55.32
కోయంబత్తూరు	95.0	72.8	...	22.89	21.72
యేలూరు	90.5	78.4	...	46.41	42.33
నెలము	100.9	77.6	...	46.39	39.91
తిరుచనాపల్లి	101.6	76.1	...	30.30	32.25
పల్నాటి	101.3	78.2	...	32.30	35.12
మధుర	99.5	73.8	1.10	50.57	36.22
తిన్ని త్వరి

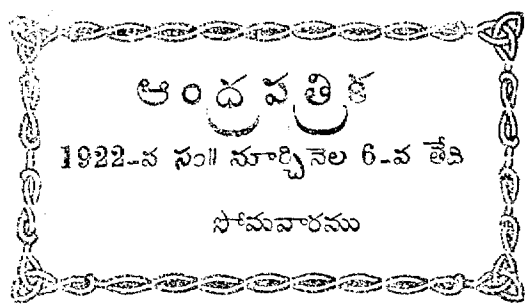
పక్కకు తీరము:- మబ్బులు కొన్ని ప్రదేశములందు మూత్ర మొక మాదిరిగ గలవు. ఆర్ద్రత యధికము. రాత్రివేడిమి స్వల్పముగ నధికముగ నుండెను. మైనూరు:- మబ్బులులేవు. ఆర్ద్రత అధికము. వేడిమి స్వల్పముగ హెచ్చెను. మైదానాదు:- మబ్బులులేవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. వేడిమి తక్కువ. బొంబాయి:- మబ్బులులేవు. ఆర్ద్రత తక్కువ. వేడిమి తక్కువ. పక్కత ప్రాంతములు:- మబ్బు లధికముగ గలవు. ఆర్ద్రత అధికము. రాత్రివేడిమి రి డ్డిగిలధికము. జెరల:- గుంటూరు, కడప, నెల్లూరు, నెలము, తిరుచనాపల్లి, పురుక్కోటలందు పగడివేడిమి 100 డిగ్రీలకు మించియున్నది. సిలోను నుండి సుమారుము దెలియలేదు. బంగాళాఖాతము యొక్క దక్షిణ భాగమున వాయువునందు సంచలనము గలిగెను.

సర్కారులు:- కొన్ని ప్రదేశముందు మబ్బులు లేవు కొన్ని ప్రదేశములందు స్వల్పముగ గలవు. ఆర్ద్రత అధికముగ నున్నది. రాత్రివగలు ఉష్ణమధికముగ నున్నది.

డక్కను:- మబ్బులులేవు. ఆర్ద్రత అధికము. వేడిమి స్వల్పముగ గలదు.

ఎస్. ఆర్. యు. సామవారము.

వాతావరణ కార్యము మద్రాసు.

మద్రాసు రాష్ట్రము: దవ్య నష్టము

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మద్యాలయోద్యమముల, ఆదాయమునకును వ్యయమునకును సరి పెట్టజాలక, మద్రాసు ప్రభుత్వపు ఆర్థిక పండితులగు సర్ టాడుహంటరుగారు, ద్రవ్యనష్టమునకు సహాయ నిరాకరణోద్యమమును కారణముగ సూచించిరి. ఆర్థిక మన్నికని కప్పిపుచ్చుటకు, వీరు కౌటెల్యుని అరశాస్త్రమునుండి సందర్శించులేని సంగతులను వివరించెడి. సహాయ నిరాకరణోద్యమమువలన మద్రాసు రాష్ట్రమునకు గలిగిన ఘోరవిపత్తునది? మత్తుపదార్థముల రాబడి 75 లక్షలు తగ్గిపోవుటకు ఈయద్యమము కారణమయ్యెను. ఇందుకొరకు టాడుహంటరుగారు అమితవిచారము జూపుచున్నారు. కాని, దేశ సాభాగ్యమును మడినుంచే వారు, మద్యపురాబడి తగ్గినందులకు ఏ మాత్రము విచారించరు. అందుకుమారుగ, మద్రాసు రాష్ట్రము నభివృద్ధిచెడు. ప్రజలలో కొందరకయినను, వారిని పీల్చి పిప్పిజేయుచున్న మద్యపాన దురభ్యాసము నెడ విముఖత గలిగినందులకు, సంపద మొందెదరు. ఇంతకాలమునుండియు, ప్రభుత్వమువారు, మితపానభోధకులును జేయజాలని పనిని సహాయ నిరాకరణోద్యమము చేయగలుగుట జూడ, ఈయద్యమము, పారిశుధ్యమునకు త్రొవజాపునని సులభముగ గ్రహించవచ్చును. ప్రజల కిందుమూలమున ఆక్రమముగ సారాన్ని తయారు జేయుటకు ప్రోత్సాహము గలిగెననియు, ఉద్యమ ప్రచారకులు అంగనులను తమంతట తామే విక్రయించి, ఆ సొమ్మును తమ యొడిలో వైచికొనిరనియు, టాడుహంటరుగారు మోపిన యవనిండులకు ఆధారము లేదనియు, వారికి జనించిన ఆగ్రహమున కవి విదర్శనము లనియు భావించెడిము. ఇట్టి సాకులవలన ప్రభుత్వ బాధ్యత తొలగించెను.

దేశములో సేరము అధిక మగుటకును, ఈయద్యమమే కారణమనియు, విప్లవపక్షమువారి వలన కోటిరూపాయలకు పైగ ద్రవ్యనష్టము గలిగెనని వీరు తెలుపుట, అతిసాహసము. అయినను, ఇక్కాలమున సహాయనిరాకరణోద్యమమును, తదవలంబకులను నిందించుట కెవరికయినను స్వేచ్ఛ గలదుగద. ఉద్యమావలంబకులు, తిరిగి ప్రతిక్రియకు బూనకుండుటచే, వారిపై నెట్టి యపవాదములనయినను మోపవచ్చును. ప్రభుత్వములు, తమ అసమర్థతకు సహాయ నిరాకరణోద్యమమును చాటుజేసికొనుచున్నవి. ఇందువలన ప్రపంచమును కొంతకాలము భ్రమపెట్టవచ్చునుగాని, ఎల్లకాలము భ్రమపెట్టుటకు వీలుండదు. సత్యము చాలకాలము దాగనెరదు. మద్యపాన దురభ్యాసము, పాశ్చాత్య నాగరిక ప్రవేశమునకు పూర్వమే ఈదేశమున వ్యాపించియుండెనని జూపుటకు టాడుహంటరుగారు తంటాలుపడిరి. ఇందువలన వారికి గలిగెడి లాభమేదియో తెలియదు. పాశ్చాత్య

నాగరికము ప్రవేశించిన పిమ్మట ఈ దురభ్యాసము ఎక్కువగ వ్యాపించెననియు, ఇయ్యది దోసముగ జూడబడుటకు మారుగ గౌరవ చిహ్నముగ జూడబడెననియు, మద్యపానమున కందుచే ప్రోత్సాహ మధికముగ గలిగెననియు, ప్రభుత్వమువారి పరిస్థితుల నుపయోగించి తమ రాబడిని దీని మూలమున క్రమక్రమముగ వృద్ధిజేసికొనిరనియు, టాడుహంటరుగారునను అంగీకరింపకతీరదు. ఇక మారకపు లేటు మూలమున రాబడిలో 12.60 లక్షలు నష్టము గలిగెను. ఇందుకు మాత్రము సహాయ నిరాకరణవలంబులను వీరు బాధ్యులుగ జేయకుండుటమేలే. మారకపు లేటునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారి వలంబించెడి సందిగ్ధపద్ధతియే ఇంతటి నష్టమునకు కారణమగుచున్నది. అనవసరమగు ప్రభుత్వపు సిబ్బందిని తగ్గించుటకు చేసిన ప్రయత్నములవలన, ఖర్చు తగ్గెనని టాడుహంటరుగారు జెప్పజాలకున్నారు. అభివృద్ధికి వలయు స్థిరముల ననేకములను ప్రభుత్వమువారు విడనాడినటుల, టాడుహంటరుగారు నుడువుచున్నారు.

సామాన్య పరిపాలనమునకే వీరికి డబ్బు చాలకుండగ అభివృద్ధికి వీరికి సొమ్ము ఎక్కడనుండి వచ్చును? పబ్లిసిటీ ఆఫీసరును, లేబరు కమిషనరును, తీసివైచుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరని టాడుహంటరుగారు జెప్పిరి పెద్దయ్యద్యోగుల వేతనములను తగ్గించి తన్మూలమున వ్యయమును తగ్గించుటకు, వీరు అంగీకరించుట లేదు. ఇందు నిమిత్తము శాసనసభవారు గావించిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు ఆచరణలో పెట్టజాలరని, టాడుహంటరుగారు స్పష్టముగ చెలుపుచున్నారు. పెద్దయ్యద్యోగుల జీతములను తగ్గించుచో వారే మని చెప్పుదురో టాడుహంటరుగారు ఊహించిరి. ప్రభుత్వమువారి రాబడిని విప్లవ పక్షమువారు లక్షలకొలిపి తగ్గింపగలిగిరి, వీరి దుష్టచర్యలను పోనాడుటకై ప్రభుత్వోద్యోగులు మిగులబాధలనొందిరి, ఇట్టి స్థితిలో వారి జీతములను తగ్గించుటచే దుండగముల గావించిన విప్లవపక్షమువారి పాపములకు వీనిని నివారించుటకు కృషిసలిపిన ఉద్యోగులు నష్టపడవలయునా యని వారు ప్రశ్నించెదరట. టాడుహంటరుగారు వాదము మిగుల చమత్కారముగనున్నది. శాసనసభవారి నీ సమాధానము సంతృప్తి పరుచునేమో తెలియదు. ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గింపకుండుట, సహాయ నిరాకరణ వాదులను శిక్షించుటకు గాబోలు. రాబడి తగ్గుటకును, వ్యయము తగ్గుకుండుటకును, సహాయ నిరాకరణోద్యమమే కారణమగుచున్నది, 1921-22 సంవత్సరమున మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు 1633 లక్షల రాబడివచ్చునని అంచనా వేయగ, 1526 లక్షల రాబడిమాత్రమే వచ్చెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారినుండి వీరు 70 లక్షలు మాత్రమే అప్పుడిసికొన దలచిరి కాని, తుదకు 110 లక్షలను అప్పుడిసికొనిరి. మొత్తపువ్యయము 1748 లక్షలయ్యెను. రాబడికన్న ఖర్చు అధికమయ్యెను. మద్రాసు రాష్ట్రముందుచే పరులకు ఋణపడియున్నది.

1922-23 సంవత్సరమునందుగూడ ఆదాయము వ్యయమును మించునని అంచనా వేయబడినది. 105½ లక్షలు దిగుబాటుండునని సూచింపబడినది. గడచిన వత్సరపు లోటునకును, రాబోవువత్సరపు లోటునకును, టాడుహంటరుగారు సహాయ నిరాకరణోద్యమమునే కారణముగ చెలుపుట వింతగాదు. ఏలనన మద్యపానపు రాబడిని తగ్గించిన పాతకమును, ఈయద్యమము వడిగట్టుకొనుచున్నది. ఈలోటును తీర్చుటెటులు? ఇండియా ప్రభుత్వము వారి కీయవలసిన 348 లక్షలను మద్రాసు ప్రభుత్వ

ము బిల్లి కుడుములవలె సమర్పించకతీరదు. వ్యయమును తగ్గించుటకు అంతగ వీలులేదు. అందుచే ప్రాంపుడ్యూటీని హెచ్చించుటకు వీరు సమకట్టిరి. వర్తకముతగ్గి, కాటక బాధ విశేషముగ నున్న సంవత్సరమునందు ప్రాంపుడ్యూటీని హెచ్చుజేయుట ఏటిన్యాయమో తెలియదు. ఈపన్నుకు ఆక్షేపణ యుండజాలదని టాడుహంటరుగారు హింతుచున్నారు. ఆక్షేపణ యున్నమాత్రము ప్రయోజనమేమి? ప్రభుత్వమువారు కోర్టుఫీజును, రాబడి మార్గముగ భావింపగూడదను విమర్శనమును, టాడుహంటరు గుర్తించుచున్నారు. కాని, వ్యాజ్యములు విశేషముగ వృద్ధియయ్యెనట. అందుచే కోర్టుఫీజుగూడ వృద్ధియగుట న్యాయమని వీరితలంపురెంటికిని, ఏమిసంబంధముగలదో తెలియదు. కోర్టుఫీజు వృద్ధియగుటవలన, అనవసర వ్యాజ్యములు తగ్గునని, వీరు తెలుపుచున్నారు. కాని, వ్యాజ్యములను తగ్గించుట వీరి యుద్దేశమా, లేక తమ రాబడిని వృద్ధిజేసికొనుట వీరియుద్దేశమా? వ్యాజ్యములను తగ్గించునుద్దేశముతో వీరు క్రొత్తకోర్టుఫీజు చట్టమును నిర్ణయించుటలేదు. తలపెట్టినసంగతిని వివరింపనేల? ఇకనయినను, ప్రజలు జాగరూకులై వ్యాజ్యములకొరకు డబ్బు దండుగబెట్టక, పంచాయతుల ద్వారా తమలో దాము వ్యవహారములను పరిష్కరించుకొనిన, వారికి మేలు చేకూరును. ప్రాంపుడ్యూటీ, కోర్టుఫీజులు, రిజిస్ట్రీషురు ఫీజులు ఇప్పుడు హెచ్చినను, వారా బరువును భరింపకుండ సరిపోవును.

క్రొత్త పన్నులవలన 77½ లక్షల రాబడి వచ్చునని ప్రభుత్వమువారు భావించుచున్నారు. ఇంకను 28 లక్షలలోటుగలదు. ఇందుకొరకు ప్రభుత్వమువారు ఋణము తీసికొనవలయును. మద్రాసు రాష్ట్రమునకు మరల ఋణమేకరణ్యమగుచున్నది. క్రొత్త పన్నులను వైచినను, ఋణభారము తప్పటలేదు. ఇప్పటి మద్యపాన పద్ధతినే కొనసాగించుచు మత్తుపదార్థములనుండి రాబడిని వెనుకటివలె యధేచ్ఛగ రానిచ్చుచో, రాబడి వృద్ధియగుననియు, ఋణమును తగ్గింపవచ్చుననియు, టాడుహంటరుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. లేనియడల హెచ్చుపన్నులు తప్పవని వీరి తలంపు. మద్యపాన నిషేధము గూర్చి వీరికిగల సవతితల్లి ప్రేమ వెల్లడియగుచున్నది. ప్రజల నైతికాభివృద్ధిని చెరిపివేయుచున్న మద్యపానము తగ్గినందులకు సంతసించి వారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడుటకు మారుగ, టాడుహంటరుగారు వెనుకటి పద్ధతినే ప్రోత్సాహముజేయుటచే, ప్రభుత్వమువారిద్వారా మద్యపానము తగ్గునని యూహించుట కవకాశములేదు. వారు ఆరాబడిపై నాశను విషవజాలరు. ప్రజలు మాత్రము ఎట్టికష్టములకయిననోర్చి, మద్యపాన దురభ్యాసమును దేశమునుండి మొదలంట పెరికివైచుటకు పాటుబడి, దేశనైతిక ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికి తోడ్పడెదరుగాక! ఈ దురభ్యాసము తొలగెనేని, దేశపు ఆర్థికాభ్యుదయము వేయిమడుగు లతిశయించును. దీనిద్వారా చేకూరెడి రాబడి ఎంత తగ్గిన, దేశమున కంత శ్రేయస్కరము. ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలునుండియు మత్తుపదార్థములమీద పన్నును ప్రభుత్వము వారు ఇంకను హెచ్చుజేసెదరట. అయినను, రాబడి హెచ్చునని వారికి నమ్మకములేదు. ఏలనన, మద్యపాన విముఖత్వము దేశమున చాలవరకు నాటుకొనెనని, వారికి దెలిసెను. అందుచే త్రొగుడు తగ్గిన, దానితోబాటు రివిన్యూ గూడ తగ్గునని వారు భావించుచున్నారు.

ప్రజలలో నిట్టిమార్పు గలిగించిన, సహాయ నిరాకరణ ప్రచారకులను అధికారు లెంత నిర

సింఠినను, వారు జేసిన మేలును దేశమెన్నడును మరుసజాలదు. పున్నీపుట్ జాన్ సనుగా దివిరకే వారిని అభినందించుచుండెడి. బజ్జెట్టు వివరముల జూచిన, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకు లభించినసొమ్ము తక్కువ. వానిపై వెచ్చించిన సొమ్ము అంతకన్నను తక్కువ. 1921-22 సంవత్సరమున విద్యపై 158 లక్షల వ్యయమును అంచనావేయగ 154 లక్షలు మాత్రము వ్యయపరచబడెను. 1922-23 సంవత్సరమునకు 160 లక్షలు వ్యయమును అంచనావైచి. ఈవ్యయమునందు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకును, మరొకన్ని విభాగములకును ఏర్పాటుచేసి యుండ లేదు. వైద్యమునకు 1921-22 సంవత్సరమునందు 60 లక్షలు వ్యయమైయుండ, 1922-23 సంవత్సరమునందు 57 లక్షల వ్యయము మాత్రమే అంచనా వేయబడెను. ఏజెన్సీలలో క్రొత్త డిస్పెన్సరీలను తెలుపువ్రాయత్తము మానివేయబడెను. కల్లి కోట, కోయంబత్తూరు, గుంటూరులలో వైద్యవిద్య కేంద్రాలు విరమింపబడెను. ఆరోగ్యమునకు 27 లక్షలు 1921-22 సంవత్సరమునందు వ్యయమయ్యెను. 28 లక్షలు 1922-23 సంవత్సరమునకు అంచనా వేయబడెను. వ్యయసాయమునకు 1921-22 సంవత్సరమునందు అంచనావైచిన 31.73 లక్షల వ్యయములో 27.49 లక్షలు మాత్రము వ్యయమయ్యెను. 1922-23 సంవత్సరమున 31.71 లక్షల వ్యయము అంచనా వేయబడినది. పరిశ్రమల వ్యయమునుజూచిన సిగ్గును. 1921-22 సంవత్సరమునకు అంచనావైచిన 24.95 లక్షలలో 22.50 లక్షలు మాత్రమే ఖర్చుపడెను. 1922-23 సంవత్సరమునకు 22.30 లక్షల వ్యయముమాత్రము అంచనా వేయబడెను. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకు ప్రత్యేకించెడి వ్యయము తక్కువ. ఆ మొత్తమయినను అంతయు ఖర్చుపడుటలేదు. మంత్రుల పరిపాలనా సౌష్ఠ్యమునకిది నిదర్శనము గానెరదు.

ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకు ఖర్చయిన ద్రవ్యముతో పోలి సు వ్యయమును పోల్చి జూచిన ఎంత తారతమ్యము గలదో కనుగొనవచ్చును. 1921-22 సంవత్సరమునందు 192.04 లక్షలు పోలీసువారికింద బజ్జెట్టులో వ్యయమును అంచనా వేయగ, తుదకు 199.36 లక్షలు వ్యయమయ్యెను. 1922-23 సంవత్సరమునందు 192.36 లక్షలు వ్యయము అంచనావేయబడినది. కాని సంసత్సరాంతమునకు ఈవ్యయము ఇంకను బెరుగవచ్చుననియూహించవచ్చును. మారకపురేటువలన 12.60 లక్షలు 1921-22 సంవత్సరమున దండుగవచ్చెను. కాని 1922-23 సంవత్సరమునందు 16.52 లక్షల నష్టము వచ్చునని, అంచనా వేయబడినది. మదరాసురాష్ట్రపు ఆర్థికదృష్టిని కనుగొనుటకీ వివరములు చాలును. పరిపాలనము మామూలుగ జరుగుటకే డబ్బుచాలుటలేదు. ఇక అభివృద్ధికి మార్గమెటులుండును? డబ్బులేనిది, మంత్రులుమాత్రమేమి చేయగలరు? ఇండియాప్రభుత్వపు దౌర్జన్యము త్వరలో దీరునటుల గనుపింపదు. అందుచే వారికి మద్రాసురాష్ట్ర) మీయవలసిన ధనము తగ్గిపోవదు. సంస్కరణముల పరీక్షకొరకు నియమించిన గడువు సంవత్సరములు, ఈరితిన డబ్బులేకనే గడచిపోవునో, హిందూదేశపు అసమర్థతను చాటుటకు, పార్లమెంటరీ విచారణసభము వారికి అనుకూలానకాశగోర్పమును. అందుచే ప్రయోజనవిరహితములగు సంస్కరణములపై ఆశను విడనాడి స్వప్రయత్నములచే స్వరాజ్యసిద్ధిని ఎంతత్వరలో బడసిన, దేశమున

ప్రభుత్వసహాయ నిరాకరణము

రా. బ. టి. బాలాజీరావునాయుడుగారు మదరాసు శాసనసభలో మొన్నటిదిన మడిగినప్రశ్నలను, ప్రభుత్వము వారిచ్చిన జవాబులను చదివినచో, ప్రభుత్వమువారివలంబించెడి సహాయ నిరాకరణ తీవ్రతను గ్రహింపవచ్చును. సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు చేయూతనిచ్చెడి రయతులకు సీట్ సప్లయిని నిరాకరించుటకు దివిన్యా మెంబరుగారు యోచించిరాయని, నాయుడుగారు ప్రశ్నింపగ, ఇందులకు అనుకూలముగ ఉత్తరువులు గావించబడెనని, ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చిరి. ఆయత్తువులను ప్రకటించెదరాయని డి. బ. రామచంద్రరావు పంతులుగారడిగిన ప్రశ్నకు మాత్రము, తమకు నోటీసు గావలయునని దివిన్యా మెంబరు తెలిపెను. పత్రికలలో ప్రచురింపబడెడి అసత్యపువార్తలను ప్రభుత్వమువారు గమనించిరాయనియు అందును గూర్చి చర్యదీసికొనెదరాయనియు నాయుడుగారు ప్రశ్నింపగ, తాము అనేక అసత్యపు సంగతులను పరిశీలించితిమనియు, అవి నేరమగునపుడు చర్యదీసికొనబడుచున్నదనియు, ప్రభుత్వమువారు బదులుజెప్పిరి. నాయుడుగారు అడిగిన ప్రశ్నకే జవాబిచ్చును, సహాయ నిరాకరణావలంబుల ముద్రణాయంత్రములకు దొరతనము వారి అచ్చుపనులను వీలగునంతవరకు ఈయగూడదని ఉత్తరువులను పంపినటులను, ప్రభుత్వ ప్రకటనములను సహాయనిరాకరణమును బోధించెడి పత్రికల కీయగూడదని తెలిపినటులను, ప్రభుత్వ సభ్యులు తెలిపెను. ప్రభుత్వమువారు సహాయ నిరాకరణ పద్ధతిని తీవ్రముగ నవలంబించుచున్నటుల తెల్లమగుచున్నది. క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోడ్లునందలి 108 శెక్షనును ప్రయోగించుటకు, సబ్ జివిజనలు మేజిస్ట్రేటులకు గల యధికారములు ఏవిధమున నయినను తగ్గింపబడెనాయని, నాయుడుగారు ప్రశ్నింపగ, లేదని ప్రభుత్వమువారు బదులు చెప్పిరి. ఈ జవాబు, నాయుడుగారిని తృప్తిపరచి యుండవచ్చును. ఇంతటితో సహకారవాదుల దిగులు తీరియుండవచ్చును. సహాయనిరాకరణము నారంభించినవారు, ప్రభుత్వమువారు. ప్రజల యభీష్టములకు వారు మొదటినుండియు తోడ్పడుచుండినయడల, దేశమునందు అశాంతికి ఎడములేకుండెడిది. ప్రభుత్వమువారిదివర కవలంబించుచున్న సహాయనిరాకరణమునే, ఇప్పుడువారు మరింత తీవ్రముగ నవలంబించుచున్నారు. ఇందుకు వారిని పురిగొల్పెడిసభ్యులు శాసనసభలో నుడుట, విచిత్రము గావాలదు.

గాంధీమహాత్ముని హితము

ఈవారపు యంగుఇండియా పత్రికలో గాంధీమహాత్ముడు అహింసాధర్మమును నిష్కర్షగ నిర్వహింపుడని ప్రజలను కడుమారము హెచ్చరించుచున్నాడు. నిరాకరణోద్యమమునకు అహింసమూలపాణము. దానిని విడనాడిన ఉద్యమపటుత్వమే దొలగిపోవును. జిల్లాలో నిరూపింపబడిన నూతన నిర్మాణ కార్యక్రమమువలన, అహింసను రక్షింప వీలగుననియు, సత్వరముగ స్వరాజ్యసిద్ధిగలుగుననియు, మహాత్ముడు గావించిన హెచ్చరికను ఎల్లరును గమనించి దానిని వెంటనే ఆచరణలోనికి తెచ్చుట సంభావ్యము. రాజమహేంద్రవరమునందు జరిగెడి నర్సింగుకిమిటీ సమావేశమునందు, ఆంధ్రులకర్తవ్యము రూపిగ నిశ్చయింపబడుననియు, వెనుకటివలె అంగులు మనగాగున తమదరమును పశంసార

ముగ నిర్వర్తించి కీర్తిబడనెదరనియు భావించెదము. ఆంధ్రులు తమ పాల్పడెడి నిగ్గుంధములను, శాంతముతో భరింపనలెనని, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. మరెయొక సంగతినిగూడ మహాత్ముడు ఆంధ్రులకు చెలుపుచున్నాడు. రథములపై తమపటుమును నిలిపి, ఇతరుల భావములకు నొప్పి గలిగింప నలదనియు, ఇట్టి మూఢభక్తిని ప్రతికాంగ్రెసు ప్రచారకుడును ప్రజలమనములనుండి తొలగించుటకు పాటుపడవలయుననియు, గాంధీమహాత్ముడు హిత మొనర్చుచున్నాడు. మహాత్ముని ఇష్టమును నెఱవేర్చుట, ఆంధ్రులధర్మము. ఆంధ్రులకు గాంధీ మహాత్మునిపై నెంత గాఢభక్తియున్నను, మహాత్ముని కోర్కెను చెల్లించుట భావ్యము. ఇందువలన వారు లేనిపోని మనస్ఫూర్తకడమీయని వారగుదురు. మహాత్ముడు తనకు బహిరంగ గౌరవములతో పనిలేదని తెలుపుచున్నాడు. అతను వాని నాశించుటలేదు. మహాత్మునిపై నిజగౌరవముజూపుటకు, అతని ఆదేశములను శక్తి సంచనలేక నిర్వహించుటయే, ప్రధాన మార్గము.

అసత్య ప్రకటనము

హరితాశమును కట్టిపెట్టి యువరాజునకు స్వాగత మొసగుడనియు, నిరాకరణాదోశనమును విరమింపుడనియు జిల్లా ప్రజలను హెచ్చరించినటుల గాంధీమహాత్ముని పేరుతో నొక ప్రకటనము ప్రచురింపబడెను. ఇది సర్వాబద్ధమని మహాత్ముడు తెలుపుచున్నాడు. ఇట్టి యసత్యములను ప్రకటించి సహకారమును వ్యాపింపజేయుట దుర్లభ మని గ్రహింపవలయును.

యువరాజుగమనము

పిషావరు (4-3-22)

ఈయదయము 8½ గంటలకు యువరాజు పిషావరుకు రాగా శ్రీపుకమాండరు, జనులు ఆసక్తిగ నొప్పు యధికారులు అధికారులలోగొప్పవారు ఆహ్వానించిరి. అంతేనాదర్శనారు, కంటాసు పెంటుల గుండా ప్రభుత్వ గృహమున బండిలో బయలుదేరి పోయిరి. దారిపొడగునను నిర్జనముగ నుండుట క్రొత్త వారికి మనస్తాపకరముగ నుండవచ్చునగాని సాదరు బహులలో మాత్రము సాఫల్య వద్ద జనులు గుమిగూడిరి. దారిలో గుంపులు చాలా లేకుండున స్త్రీలు శిశువులు యువరాజును బాగుగ చూచుటకు వీలిచ్చినది. ప్రభుత్వగృహ సమీపమునకు చేరినప్పుడు దారి కిరుప్రక్కలను వెనుకటి సీసాయిలతో నిండి యుండెను. కొంతమంది హర్షధ్వనులు జేరి గాని చాలమంది హర్షధ్వనులు చేయుటకంటె యువరాజున చూచుటయందే నిమగ్నులయ్యుండిరి. యువరాజు రేగినంతసేపును విమానములు వైయెగురుచుండెను.

కాశ్మీరమహారాజుగారికి యువరాజుగారు కృతజ్ఞతా పూర్వకమందనము లర్పించుచు తంతునంపిరి. యువరాజుగారింను కొన్ని రోజులు తమవద్దయుండుటకు వీలుకాక పోయెయని విచారించుచు మహారాజుగారు తిరిగి జవాబుపెట్టిరి.

పిషావరు ఫిబ్రవరి 5:— ఈయదయమున యువరాజు వాయవ్య సరిహద్దులలో ఖైబరు పఠకు మెట్టారలో పోయి పరీక్షించెను. ఆచట చీఫ్ కమిషనరు మర్యాద చేసెను. యువరాజు వైద్యముల పంతుల వెంటఁదమచు దారిలో మెట్టారు ½ గంట గడిచెను. తదుపాత యు. స్టేషనులలో ఫలాహారముచే సాయంకాలము 5 గంటలకు తిరిగి పిషావరు చేరెను.

ఉచ్చవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు

వేలూరు జయిలులో నున్న లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారికి, యువరాజు కొంచెము ఆరోగ్యముగ నున్నదని తెలియుచున్నది.

మదరాసు శాసనసభ

అధ్యక్షుని సంహారము

బడ్జెటుపై చర్చ

మార్చి 6:— శాసనసభాధ్యక్షునికై కొత్తపింహాస నము నిర్మింపబడెను. ఆసింహాసము విల్లింగుడను ప్రభుత్వ శాసనసభ గారుల యాదరణకొంద రెయ్యారు చేయబడెను.

సభ ఉదయము 11 గంటలకు ప్రాంతం మయ్యెను. ప్రేక్షకుల గాల్గొనిలో స్త్రీ లనేకులు వచ్చి యుండిరి.

గవర్నరుగారు, విల్లింగుడను ప్రభుత్వ శాసనసభ శాసనసభాధ్యక్షుని కొంగును గవర్నరుగారు ఈ విధముగ సుపర్యవించిరి.

విల్లింగుడను ప్రభుత్వ శాసనసభ ఈ సభకు వచ్చి యీ అధ్యక్షుని సంహారమును అధ్యక్షునికి నొంగుటకు చాల సంతోషము గనున్నది. ఇది మా స్వంతముగ తయారుచేయించి అధ్యక్షునికై యర్పించుచున్నాము. (కరతాశభ్యులు) విల్లింగుడను ప్రభుత్వ శాసనసభ నాయు క్కయు పూర్వము ఇంగ్లాండులోని ప్రజాసభలోటి సంబంధము గలదు. పూర్వము శాసనసభ్యులు తమ యువనాస్రములను వ్రాసికొనివచ్చి చదివెడివారు. ఇప్పుడు అందరూ ఇచ్చటనే చదియు చున్నారేమో, ధారాశయ గనుపర్యవించుచున్నారు. ఇది నాకు చాల గొప్పముగనున్నది. ఇప్పుడు మొదలు సింహాసము అనేక సంవత్సరములవరకు అధ్యక్షుల చేతులు కూర్చుండు రని తలంచుచున్నాను. కొంతకాలమైన తరువాత ఈసింహాసమును జూచినపుడెల్ల మదరాసురాష్ట్ర ప్రభుత్వము అభివృద్ధి గమనించుచున్నది యీ శాసనసభలో గవర్నరు వారెల్లరు స్ఫురించుచున్నది అందుచున్నాను. (కరతాశభ్యులు)

గవర్నరుగారు యువనాస్ర శాసనసభ విల్లింగుడను ప్రభుత్వ శాసనసభ గారును, గవర్నరుగారును తమ స్థానములనుండి లేచి గౌ. ఎస్. పి. రాజగోపాలాచారిగారిని కూర్చుండజేర్చిరి.

గౌ. ఎస్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు ఆగ్రాసాధి పత్రము వహించిరి.

సింహాసమును సభాధ్యక్షుని కొంగునందులకు వందనము లుచ్చించుచు గౌ. ఎస్. లయెనెట్ చేవిడ్చునగారును, వి. బి. మోడెస్ట్ రామచంద్రారావుగారును వందనముల సల్పించిరి.

అధ్యక్షులు: విల్లింగుడను ప్రభుత్వ శాసనసభ గవర్నరు గారును తమ స్థానమును కొంగున సింహాసమునకు వందనము లర్పించిరి. సభ్యులెల్లర తోడ్పాటుతోనే తా మింతమాత్రము సభ నిర్వహింప గలుగుచుంటి మనియు, అధ్యక్షులు చెప్పిరి. సభ్యులు కరతాశభ్యులతో తీర్మానము నామోదించిరి. తీర్మానమునకు ప్రతికూలరు గలరా యని సభ్యు యొకగునా ఎవరును లేకుండిరి. తీర్మానము నామోదించుట నెది అధ్యక్షులు తెలిపిరి. (కరతాశభ్యులు)

గవర్నరుగారును, విల్లింగుడను ప్రభుత్వ శాసనసభ అధ్యక్షునితో కాన్ఫరెన్సు గావించి సభ వీడ్చిరి.

అంతట ప్రస్తావనలు జరిగెను. బడ్జెటుపై చర్చ జరుగు నని గౌ. అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

బడ్జెటుపై చర్చ

వి. బి. కృష్ణుడు నాయు గారు గౌ. అధ్యక్షులకు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు అభినందించిరి. ఈవత్సరము కష్టములు అన్ని ప్రదేశములలో సరిగా లేకుండెను. మారకస్థితి ప్రతికూలముగ నుండెను. మధ్యపాన నిషేధక ప్రకారము ప్రతికూలము గ నుండెను. నిరాకరణవలంబుల ఆదేశపక్షములకు ప్రయత్నములు ప్రతికూలముగ నుండెను. ఇట్లుండెను గౌ. అధ్యక్షులకు ఉత్సాహము, ధైర్యము గోల్పోవక బడ్జెటును తృప్తికరముగ ప్రవేశపెట్టిరి. అధ్యక్షులతోటి వ్యయము చాలవలెను తగ్గింపబడెను. ఇంకను ఉద్యోగములను ఎట్లు తగ్గించ వచ్చునని గౌ. అధ్యక్షులకు ఆలోచించెను. తగ్గించవలసిన యుద్యోగముల నేకములు గలవు. వానిని తగ్గించుట సుమారు, కాన్ఫరెన్సు హామీను కేమియు లోలుండెను. జిల్లా యధికారులకును, పభుత్వ శాఖాధ్యక్షులకును మధ్యమండలి యుద్యోగులను తిసి వేయవచ్చును. పోలీసు శాఖలో డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జనరల్ ఉద్యోగములను తిసివేయవచ్చును. ప్రతిసంవత్సరము తగ్గించవచ్చుట ఆధ్యక్షులకును, సినిమార్యులకును కలిగెడి యాసక్తియు నిరాకరణవలంబులకును గూడ గలుగుట లేదని చెప్ప రచ్చును. నిరాకరణ దృష్ట ము త్వరలో న దృశ్యమగును కాని రాజ్యాంగము నందలి తగ్గ బడి మధావిధిగ నుండగలదు. కొత్తపింహాస విధించుట యక్రమము. ఇప్పటికే కొత్తపింహాసను ఆజీవ్యమునందును కొత్త పింహాస విధించుటనున్నది. ఆదియనుగాక సామాన్యముగ నిరాకరణయందు ఇతర రాజధాని లండుకన్న పన్నులు దుభిముగ నున్నవి. ఎక్సైజు పన్ను నూడ యీ రాజధాని యంధికముగనున్నది. అన్నిటిమీదను పన్నులు విధింపబడినవి. కను

క యెట్టివిధముగ నైనను కొత్తపింహాస విధించుట తగదు. ఇక మార్గముకట్టియేగలదు. మదరాసురాష్ట్రము భారతప్రభుత్వము నకు సమర్పించు మొత్తము తగ్గుదలయగుటయే, విధానక మగుచున్నది కృష్ణుడు నాయుగారు చెప్పిరి.

మలబారు పుష్కరికమునకు 10 లక్షలు చాలవలయు, ఇంక ను ద్రవ్యమును ప్రత్యేకింపవలెననియు, రయత్వారి జమీందారీ గ్రామాధికారుల జీతముల బాగ్చేయవలె ననియు కృష్ణుడు నాయు గారు చెప్పిరి.

టి. శివశంకరం పిల్లేగారు రిట్యువన్స్ సించిరి: మనము బడ్జెటు నుగూర్చి యాలోచించునపుడు రయతుల విషయము ముఖ్యముగ గమనింపవలయును. నిరాకరణవలంబులు ప్రభుత్వమున కన్ని తిధముల యపకీర్తిని సంపాదించు చున్నార. రయతులు వారి బోధలను వివరములగాను ప్రభుత్వమువారు ప్రజలపేరును గమనింపవలెను. అడవి, రెవిన్యూ మున్నగువిషయముల రయతుల యుపకారము తొలగింపవలెను. వి. మునుస్వామి నాయుడుగారు అడవి రిజర్వులను గూర్చి యొక తీర్మానమును గత సంవత్సరము ప్రవేశపెట్టిగా సభికసంఖ్యకులచేపడి యామోదించుడెను. కాని ప్రభుత్వము నా రాతీర్మానమును నిరాకరించిరి. రయతుల కీవిషయము తెలియగనే, సంస్కరణములవలన నిట్టి లాభమేనా కలుగునని యనుకొనుచున్నారు. మజిల్లాలోనే అటవికాఖ నిబంధనలవలన రయతులు పలుబాధల పడుచున్నారు. కొన్ని విషయములను కల్తెరుగారితోను, గౌ. హామీమంబరుగారి తోను చెప్పియుంటిని. లాభము గన్వింపలేదు. ఒక గ్రామములో పోలీసు సబ్ యెక్స్ పెక్టరు ప్రజలను బాధపెట్టుచుండెనని నాకు తెలిసెను. విచారణ చేయవలసినదని నేను కల్తెరుకు వ్రాసితిని. కల్తెరు పోలీసు సూపరెం టెండెంటుకు వ్రాసెను. విచారణ జరిగెనో లేదో తెలియదు. కాని కొంతకాలమునకు పోలీసు సబ్ యెక్స్ పెక్టరుపై యాక్షేపణయందాధారములేదని ప్రజలకు పోలీసుసూపరెం టెండెంటు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఇట్టికథలు అనేకములు గలవు. నిరాకరణవలంబులు, సహకారులు, మద్యపాననిషేధప్రకారముచేయుచుండవలెనను 144వ కెక్టును ప్రయోగింపబడుచున్నది. ఒక యూరిలో, ప్రజలందరు వచ్చి కల్లాల్రాగవచ్చు నని ఒకపోలీసు డెప్యూటీ పంపెను. ఇది న్యాయమా?

ఆ గ్రామము పేరు చెప్పడని గౌ. ఎస్. చేవిడ్చునగారు కోరిరి.

పిల్లేగారు హిందూత్వాను, అనంతపురం జిల్లా. ఈ విషయము పత్రికలలో గూడ ప్రకటింపబడెను. ప్రభుత్వమునందు రయతులకు ఆసంతృప్తి కలుగకూడదు. నిరాకరణదృష్ట మెంత తీవ్రముగ నున్నను, నిర్బంధవిధానము నుపయోగింపక, రాజ్యాంగ మేధావి నే యుపయోగించుట యుక్తమని శివశంకరం పిల్లే గారు చెప్పిరి.

టి. పి. రామలింగం కెట్టిగారు (కోయంబత్తూరు) ఆలవెన్నులలో అనేక పేర్లు చెప్పి వానిని ప్రభుత్వమువారు క్రమక్రమముగ బాగ్చేయించున్నారు. ఈ ఆలవెన్నులను సవరించుటకు గౌ. అధ్యక్షులకు ప్రయత్నించెను. లోకలు ఆలవెన్నులను హ్యాబీటెలవెన్నులను వివరములతో యిచ్చుచు న్నారు. వీనివలన వ్యయమధికముగ నున్నది. గ్రామమునందు లకు జీతము బాగ్చేయవలసియున్నది. కరణముకన్న గ్రామమున సబునకు తక్కువజీతము నిచ్చుట యక్రమముగ నుండును. కాటి ల్యుని కాలమున రాజులు మద్యపానమువలన ద్రవ్యమును సంపాదించుచుండెనని గౌ. అధ్యక్షులకు చెప్పెను. కాటిల్యుని కాలమునాటి సీతీకులను మనమేక్షింప నక్కరలేదు. మద్య పానము వలన ద్రవ్యము సంపాదించవలెనని యనుకొనకూడదు. కొందరు ఉద్యోగస్థులకు సంవత్సర సంవత్సరము జూపెడి యభివృద్ధి రెండు మాడు సంవత్సరముల నిలుపవచ్చును. అధికారుల ప్రయోజనపు ఖర్చులకందనే లక్షల సూపాములు వ్యయమగుచున్నవి. ఈబడ్జెటును తగ్గింపవచ్చును. ఉద్యోగస్థులను ఇంకను ఎందరినో తగ్గింపవచ్చును.

ప్రాధాన్యత ర త్న సా మి గారు గారి ట్లు న్యసిందిరి. ఆదాయమును హామీని ఆప్రకారము వ్యయమును సంపుచ్చుకొనుట ధర్మముగాని వ్యయమును నిర్ణయించుకొని సా ముకావలెనని శాసనసభను కొరకు న్యాయముగాను. ల్యాండు రెవిన్యూలో తగ్గింప తృప్తికరముగ వ్యయము చేయక రాబడి నితర పనులకు వినియోగించుచున్నారు. ఇంత సామ్యు నే లవనూలు చేయవలెనో తెలియదున్నది. ల్యాండు రివెన్యూ మనరాజధాని యందు దుర్భరముగ నున్నది. ఇప్పుడు ధరలు విపరీతముగ నున్నపుడు రివెన్యూ వసూలు తగించుట ధర్మముగ నుండును. రాజ్యనిర్వహణము చాలావ్యయముతో నుడియున్నది. ఒక్కొక్క శాఖలో సుద్యోగస్థు లనేకులున్నారు. ఇందకే లయుండ వలెనో తెలియదున్నది. బ్రిటిషులెందుకాధికారమున కొక చిహ్నముగనున్నది. పరిశ్రమల శాఖ అత్యవసరము జరుగుచున్నదేగాని ఫలితమేమియు కన్పించుట లేదు. వ్యవసాయ శాఖలోగూడ నీలాగేయున్నది. ఈపరిశోధనలను ప్రస్తుతము కట్టిపెట్టుటయుక్తము. ద్రవ్యము అధ్యుచుకొనుట తగదు.

సి. వి. యస్. నరసింహ రాజుగారు ఉద్యోగస్థులను తగ్గింపవలెననియు, కొత్తపింహాస విధింపకూడదనియు చెప్పిరి. తక్కువ జీతముల ఉద్యోగస్థులకు జీతము అభివృద్ధి చేయక ఎక్కువ జీతముల వారి కభివృద్ధి చేసియుండుట న్యాయము గాదనియు సాధ్యమైనంత వరకు వ్యయము తగ్గింపవలెననియు సా సింహారాజుగారు చెప్పిరి.

ఆంధ్రవిత్త విద్యాలయమున కేర్పాటుచేయ వలెననియు మిషన్ పాఠశాలల కమ్మవగ సహాయము చేయవలెననియు, అనవసరమగు ఉద్యోగములను తగ్గింపవలెననియు జి. వందన గారుకోరిరి.

నిరాకరణవలంబులు మద్యపాననిషేధ ప్రకారమున 79 లక్షల రాబడి తగ్గింపగలిగినందున వారిని ప్రకటించి వచ్చుచున్నందు, త్రాగుడు తగ్గింపకున జెయిలు ఖర్చులు తగ్గననియు డాక్టరు యు. రామారావుగారు చెప్పిరి.

మద్యపానమువలన రాబడి తగ్గినను నిరాకరణదృష్ట ము ఫలితముగ దొంగతనముగ ప్రజలు కల్లుగియుచున్నారని గౌ. పి. పాత్రోగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

దొంగతనముగ కల్లుగియు అలవాటు నిరాకరణదృష్ట ము బయలుదేరక పూర్వమే యుండెననియు నిరాకరణదృష్ట మునకు అది ఫలితము గాదనియు టి. శివశంకరం పిల్లేగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. (హర్షము)

వేసగిలో ఉద్యోగస్థులు కొండలకు వెళ్లుచుండుటచే ద్రవ్యము అనవసరముగ వ్యయమగుచున్నదనియు, కాన్ఫరెన్సువాక సభ్యులు రైలులో ప్రత్యేక పు బండ్లలో వెళ్లుట దండుగయినయు, పట్నకు వచ్చు శాఖపట్నకు వెళ్లు శాఖగనున్నదనియు, వైద్య శాఖ మంత్రి యధీనమున వచ్చిన తరువాత సంస్కరణములు జరుగుటకు మారు మందులలో ఖర్చులు తగ్గింపబడెననియు, బడ్జెటు తృప్తికరముగ లేదనియు, ఖర్చు లన్నివిధముల తగ్గింపకలేనే గాని పన్నులను కొత్తగా విధింపవలెననియు డాక్టరు యు. రామారావుగారు చెప్పిరి.

రాజ్యాంగ నిర్వహణమునందలి యనవసర వ్యయమును తగ్గింపవలెనని రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచారిగారు (కడప) కోరిరి.

అంతట సభ్యులు ఫలహారమునకై లేచిరి. సభ మరల మధ్యాహ్నము సమావేశమగును.

అపూర్వగంధము.

ఇప్పుడే వెలువడినది.

పుష్పాంజలి

నవీనుగా ఆంధ్రభాషామయోజన ప్రకాశమాన మగు దివ్యాధరణములతోడ నలంకరింపుచు నాగధుల వృద్ధయముల విద్యుల్లతలతోడ నాట్యమాడించుచున్న భాగీతామతల్లికలు. గీతముల చదువుచున్న శ్రీకృష్ణునిమురళీ గానమును వినుచున్న ప్లే యుండును. అందలి మాటలు తేనియలేటలు. వాని నడకలు రాచహంస యెయ్యారములు, రండు! రండు! పుష్పాంజలి వైకొండు! మీ కంఠంబుల కుసుమంజరులతోడ నలంకరింపుడు. మీ మానసముల సుధాధారలతో నిండుపివేడు.

దశమైన ఘెదర్ వైటు కాగితములపై రమణీయముగ ముద్రింపబడి చిరునవ్వు వెదజల్లుట్లు సేత్రోత్సవముగ రెండు వేయింపబడినది. వెల రూ 1 8 0

ఆంధ్రమాత (రాజీయనాటకము)	1	0	0
స్వరాజ్యపతాకము	1	0	0
అలీప్రభుతుల విగ్నాంధము	0	10	0
స్వతంత్రతనము (సుధాకరుడు)	0	8	0
నా చెఱసాల అనుభవములు (గాంధీ)	0	12	0
తలకు మహాశయని యువనాస్రములు	2	4	0
గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణజీవితము	1	8	0
స్వరాజ్యరథము	0	8	0
భారతదేశ స్వాతంత్ర్యము (అండ్రాసు)	0	6	0
నిరాకరణదృష్టమతిత్వము	0	6	0
భారతవస్త్రపరిశ్రమలచరిత్ర	0	8	0
మద్యపానము (ప్రతాపరెడ్డి)	0	10	0
తలకు శతకము	0	4	0
స్వరాజ్యమహాసభ	0	4	0
స్వరాజ్యగీతములు	0	4	0
గాంధీమహాత్ముని యువచేతములు	0	12	0
స్వాతంత్ర్యసందేశము	0	6	0
గాంధీగారి హృదయస్వరాజ్యము	0	8	0

(3404)

ఉప్పేద్రప్రచురణాలయము,

17, నారాయణ మొదలిది, మదరాసు.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

శ్రీశ్రీరామములు — పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి అభిప్రాయములు

పాశ్చాత్యుల నిరసనభావము-భూషేంద్రనాథ బానుగారి లేఖ

సంజాయిలో సిక్కు సంజాబీ పటాలములు-నైసికుల ఆవిర్భవత-కేసులు

కలకత్తానభ-కాంగ్రెసు తీర్మానముల సమసరించనలెనని బోధించుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

పల్నాడులో పశువులజప్తు-స్త్రీలుగూడ యుద్యోగుల నెదుర్చుట-అర్ధపు స్త్రీలను ఆరెడ్డు చేయుట

ఒక స్త్రీకి తుపాకిగుండు తగులుట-ప్రభుత్వ ప్రకటనము

సెల్లూరు పత్రికకు 500 ధరాపత్ర కోరుట

డిల్లీ

కాంగ్రెసుస్థాయి సంఘము: తీర్మానములు

పండిత మాలవ్యాగారి అభిప్రాయములు

ఒకపత్రికా ప్రతినిధిశ్రీలో మాలవ్యాగారి సంకల్పించి డిల్లీలో జరిగిన కాంగ్రెసు స్థాయిస్థాయి సమావేశమును గూర్చి ప్రసించెను.

మాలవ్యాగారి ప్రత్యుత్తరము

నల్ల మామిడి గారూ! మహాపాదించిన తీర్మానమును నేనాడేపించితిని కాంగ్రెసు యుద్యోగుల ప్రకటనమునందు తెలుపబడినది. మహాత్ముని తీర్మానమునకు ప్రతిగా నానిని డాక్టరు మూంజీ గారు పాదించిరి. "జాన్స్టన్ విశహితమును సహాయోద్యమము సాధ్యమగునా కాదా అను విషయమును నిర్ణయించుటకును అవసరమైన చోట మతిమొక విధానమును నిర్ణయించుటకును యొక సంఘము నేర్పరపవలెనని మూంజీ గారు పాదించెను." అని ప్రకటనము నందు కలదు గాని నేను దాని నాడేపించుటకు గల కారణము మూతము తెలుపబడలేదు. అపోహములను తొలగించుటకు నే నిపుడూ కారణములను వివరించుచున్నాను. బాన్స్టన్ తీర్మానములను స్థాయిసంఘమువారు పూర్తిగా నామోదించినందున నా వాంఛ గాన మూంజీగారి తీర్మాన ముమోదించబడినచో నా కోరిక సరవేరదు గాననే నేను ఆ తీర్మానము నాడేపించితిని. మహాత్ముని తీర్మానమునకు ప్రతిగా నేను చేసిన సూచనలుగూడ ప్రకటనమునందు లేవు. సావకణలను వారు వివరించి యుండ దగినది.

మాలవ్యాగారి సూచనలు

"ఈ స్థాయిసంఘసభవారు బాన్స్టన్ లో చేసిన తీర్మానములను శ్రద్ధగా నాలోచించిరి. కొన్ని సవరణలతో వాని నామోదించిరి. దేశమునందలి ఆర్థిక పరిస్థితిమిశ్రణమైనందు విదేశబట్టల దుకాణములవద్దగూడ బోధించుట అవసరమని పలువురు వ్రాయుట చే విదేశబట్టలను కొనవలచినవారు దేశభక్తి గలవారై స్వదేశీ ఖద్దరు బట్టలనే కొని ఖద్దరు ప్రోత్సాహము పరిశ్రమకు నొసంగుట ముఖ్యమనవలెనని వారికి నచ్చబెట్టవలెనని కాంతముగా సత్యమున నట్టి బోధనమును గూడ జరుపవచ్చును గాని రాష్ట్రీయ తేక స్థానిక కాంగ్రెసుసంఘము వాచితే నియమించబడిన విఖ్యాత నద్వర్తనుల పరిశీలనము క్రింద నా బోధనము జరుగవలెనని" నే నొక సవరణ సుపాదించితిని. దేశీయములను మోహ్యముగా పదికించుటకును దానితో చేతి మగ్గుములమీదగాని మరల మీదగాని నేయబడిన బట్టలనే దేశీయములపయోగించుటయు యిది లేమగు ప్రయత్నముల నన్నిటిని చేయుటకు నేను పూర్తిగా సంగీకరించెదను గాని విదేశబట్టల దుకాణములవద్ద బోధించుట మాత్రము నాకు సమ్యక్తము కాదు. గాని విదేశబట్టల దుకాణములవద్దగూడ బోధించవలెనని మోహ్యముని కొరుకుచే అట్లు నిశ్చయించబడినపుడెల్ల కల్లుసారా దుకాణములవద్ద బోధించుట కేర్పరపబడిన కట్టుబాటులన్నియు బట్టల దుకాణములవద్దగూడ నుండవలెనని నేను తెలిపితిని. సారావిక్రయమును మద్యసానమును మానవలెనని దుకాణములవద్ద బోధించుటకంటె యుద్ధకు పోయి బోధించుట శ్రేష్ఠమని యొక బాన్స్టన్ తీర్మానమునందు కలదు గాన విదేశబట్టల నమ్మ వద్దని యు

కొనవద్దనియు బోధించుట గూడ దుకాణములవద్ద గాక యుద్ధ వద్దనే జరుగ వలెనని నా అభిప్రాయము. చివరకు బట్టల దుకాణములను గూర్చి మహాత్ముని తీర్మానమే నామోదించబడినది. అందువలన నీవిషయమున బాన్స్టన్ తీర్మానము నామోదించబడక మునుపుకంటె యిపుడూ చాల అనుకూలమగు మార్పు కలిగినది. బాన్స్టన్ తీర్మానములలో వ్యక్తి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును గూర్చి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములకు స్వాతంత్ర్య మియ్యవలెనని వాక్యమును నేను వదలివేసితిని. ఇంకొక నెలదినములకు మరల స్థాయిసంఘ సమావేశము జరుగవలెను. అనిగూడ నే నుపపాదించితిని. నా తీర్మాన ముమోదించబడినచో బాన్స్టన్ తీర్మానములను అనగా బట్టల దుకాణములను గూర్చి తప్పక తీర్చిన వానినన్నిటిని స్థిరపరుచుట జరిగియుండును. చాలమంది సభ్యులు వీని కంగీకరించిరి. మహాత్మునిగూడ నట్లే యుపపాదించెను గాని స్థాయిసంఘసభ జరుగవలెనని ముందు కాసన సభలో నొక బాంబాయి బాకానెటుచే నడిగించిన ప్రశ్నకు నర్ విలియం విన్సెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటలో అహంకారముతోను అహంభావముతోను ఆగ్రహము కలిగించు భరణిని మాటలాడినందుననే వ్యక్తి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును గూర్చి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములకు గూడ సభికార మియ్యకుండ బాన్స్టన్ తీర్మానముల నామోదించుట కభ్యంతరము కలిగినది. స్థాయిసంఘసభలో యానిషయమున ప్రతికూలవాదులకు మహాత్ముని లాగిపోవుట కోరవలెనని యగును గాని నిజాము లేకుండ బీభావన చేయునంద నీ అధికారము నుపయోగించుకొని వ్యక్తి ఆజ్ఞోల్లంఘనమున కమనవలె నీయుగూడదని రాష్ట్రీయ సంఘములను మహాత్ముని స్వప్రముగ మోహరించుటచే నాకు చాల సంతృప్తి కు ముగా నుండెను. బాన్స్టన్ తీర్మానమునందలి భావము నిజమను అనుకరించెదనని వీనివలన స్పష్టమగుచున్నది. దొరతనమువారు ఏ నిబంధనలను చేయుటచే ప్రజల్లికి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించిరి ఆ నిబంధనలను వారిపుడు రద్దుచేసి వారికింద ఆత్మస్థ చేయుచున్నవారినందరిని వదలివేసినచో అసహాయవాదులు నిశ్చయముగా మరల వ్యక్తి ఆజ్ఞోల్లంఘనమునకు పూనుట, ప్రభుత్వముతో నీ సంఘర్షణమును తొలగించుటకు మహాత్ముని పత్తుమవారు నిర్మూలముగా కొరచున్నారని వారి ప్రయత్నముల వలన తెల్లమగుచున్నది. ఇక దొరతనమువారిదే అవశ్యము. ప్రజలను తమకును సభ్యులను మోహ్యము చేయు సభికాకాళము చేతమునందు దొరతనమువారి కొక్కరికిమాత్రమే కలదు.

మహాత్ముని పలుకుబడి

విలేఖ:— మహాత్ముని హితోపదేశమును రాష్ట్రీయ సంఘము లెప్పుడు గూడ తల దాల్చునంతటి పలుకుబడి చేతమున మహాత్ముని కిప్పుడుమాడ కలదా?

మాలవ్యాగారు:—నిస్సంశయము కలదు. మహాత్ముని కిప్పుటికిని చేతమునందలి దృఢతకు మన పలుకుబడి కలదు. తీవ్రము లంతరించిన ముఖ్యముగా కాంగ్రెసు సభ్యులలోను మహాత్ముని నెలకొల్పిన విశ్వాసమునకు నైకమత్యమును నిరసనానములు. చేతమునందు నాంబాయి ఘోరకుపూరు మున్నగు కొన్ని సభ్యులలో బాన్స్టన్ వలదుగా జరిగినను మొత్తముమీద 18 సెలలోను మోహ్యముని ప్రజలను దోరరాధకులను చూపిన దౌర్జన్య రాహిత్యమును స్వాతంత్ర్యమును మహాత్ముని బోధనలవలనను పలుకుబడివలననే ముఖ్యముగా కలిగినది బాగుగా గ్రహించుటచేతనే మహాత్మునితో నేకీభవించ జాలని వారు గూడ మహాత్ముని భావములను గొనించుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత

ప్రశ్న:— మహాత్ముని మరల ఈ అభిప్రాయమును మార్చుకొనవలెనని తేమి ఆధారము కలదు.

మాలవ్యాగారు:— ఏమియును లేదు ఏమియును నుండ జాలదు. దొరతనమువారి భావమునకు కలుగుమార్పును బట్టియే మహాత్ముని భావమునందలి మార్పుగూడ నేర్పడునని మాత్రము నిశ్చయముగ చెప్పవలెను. ప్రస్తుతస్థితికి మహాత్ముని కొక్కడే బాధ్యుడు కాదు. మోహ్య బాధ్యుల దొరతనముపైనే కలదు. స్థాయిసంఘమువారు సవరణలనుచేసినక గూడ బాన్స్టన్ తీర్మానమువలన గొప్ప మార్పు కలిగినది. వివరీతమగు సవరోపానమును మహాత్ముని విచారణముతో నొనరించెను. దొరతనము వారుగూడ సంతటి విచారణముననే చూపినచో నీపరిశోధము పూర్తిగా తొలంగును. ఈ ఆసక్తిపైకి ప్రధాన కారణములగు నర్థకముల నన్నిటిని తొలగించుటకు మంచి అవకాశము లభించునని పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు నుడివిరి.

వంగ రాష్ట్రము

కలకత్తాలో సభాశాసనము తీర్మానము

బహిరంగసభ

సభలు జరుపగూడదని నాజ్ఞాపతిమితి చెల్లిపోయిన పిమ్మట మొదటి బహిరంగసభ 4 వ తేదీ కనివారమునాడు సాయం కాలము కలకత్తాలో జరిగినది. ఢిల్లీ తీర్మానములను గూర్చియు భారతీయుల కర్తవ్యమును గూర్చియు బాబు లలితమోహన ఘోషాలుగా రుపన్యసించిరి. బాన్స్టన్ ఢిల్లీ తీర్మానములను పోల్చి వివరించిరి. కాన్య-స్థాయిసంఘములు విధించిన ఉద్దేశ-అస్పృశ్యతా ప్రచారములను పూర్తిచేయునందనే చాకిదారి పన్ను చెల్లింపకుండ ఆజ్ఞోల్లంఘనమును పూనుటనుగూర్చి వంగ రాష్ట్ర ప్రతినిధులు కొందరు సవరణలను సుపాదించుట కోరవలెననియు, బాన్స్టన్ తీర్మానములవలన విశించబడిన నిర్మాణవిషయక ప్రచారమును వంగ రాష్ట్రమునందలి అసహాయవాదు లనుసరింప దగునని ఘోషాలుగారు నుడివిరి.

భూషేంద్రనాథ బానుగారు

ఇటీవల కలకత్తాలో జరిగిన పాశ్చాత్య వాణిజ్యసంఘ సభియందు సర్ కాబల్ వాట్సును స్మితుగారు నుడివిన వాక్యములను ఖండించుచు యిండియామంత్రి సంఘసభ్యులలో నొకరగు భూషేంద్రనాథ బానుగారు పత్రికల కొకలేఖ వ్రాసిరి. స్మితు గారి ప్రసంగము అన్యాయ అనుచిత ప్రసంగములలో నగ గణ్యము. అసహాయోద్యమాధారములగు శక్తుల కిందువలన మరల సభిక ప్రోత్సాహము కలిగి మాత్ర సక్రమియలకు గడంగియెను. 1917 లో పార్లమెంటువాకు చేసిన ప్రకటనమున వివరింపబడిన యుద్దేశము కాంగ్రెసుగ సరవేరుటకు భారతీయులకును బ్రిటిషులకును సగౌరవమగు సహచర్య అత్యవసరము. అది సమానులమతమే కలుగును. అట్టిసమానగౌరవము క్రియాశూన్యముగ నున్నంత కాలము సహకారప్రసంగములన్నియు పొల్లుమాటలను నిర్దేశములు జరుగును. 17-18 శతాబ్దములలో తమప్రాచీనులగు బ్రిటిషువర్తక ధర్మావధులు నుడివిన రీతిచే యిప్పుటి బ్రిటిషులగూడ మాటలాడగోరినచో మాటలాడుట కాక్షేపణ మేదియును లేదు గాని అట్టివో వారు భారతీయుల సహాయమును కోరక విడిగానే యుండవలసి వచ్చును. మహాస్మాగ్రమును అంగ్లదేశ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామము కొరకు భారతీయులు అర్హతాముల నయిచిరి. అట్టి స్వాతంత్ర్యమున కనుగుణ్యముగ భారతీయులపుడు పరిశాలనమును సాగింప గోరుచున్నారు. వీని ఫలితమే మనగా భారతీయులందరును, వాణిజ్యము తెట్టివైనను ఎట్టి త్యాగమును ఎట్టి కష్టసహనము నవసరమైనను గూడ ఒక్కటిగా కలియుట లేవును. భారతీయులకును బ్రిటిషులకును మధ్య తమ గాఢ వైమమ్యము కలుగక లేవును. 17 వ శతాబ్దమునందలి పరిస్థితులు మరల కలుగవు. భారతీయుల వాసులగు సామాన్య (పాను) జనులుగూడ తమ శక్తి/కారవ ప్రతిష్ఠలను బాగుగా గుర్తించియున్నారు. అను విషయమును స్మితుగారి చేతములలో లోకానుభవమును, ఢిల్లీలోని సమాను గలవారందరును బాగుగా గ్రహింపక లేవును. జాతి విభేదములు జాలియత్నము జాత్యహం కృతియును భిన్నాభిన్న సాధనముల నుపయోగించి మహా ప్రామాణ్యమును నిర్మాణించుటకంటె సమాన గౌరవ స్వాతంత్ర్యములు గలిగి ప్రమాట్లునకు విధేయులై బ్రిటిషులు భారతీయులుగూడ కలసి సోదరభావముతో సామ్రాజ్యాభివృద్ధికి పనికి యుట సమచితమని బానుగారు వ్రాసిరి.

బొంబాయి

1920 లో ఆశాంతి

పోలీసువారిభారము ప్రబలుట

పోలీసువారి భారము ప్రబలుట చాల ప్రబలినది. అందువలన పోలీసువారికి ప్రత్యేకము నాణ్యమును పొమ్మను. 1920 లో నాణ్యము సమైక్యమున పైకికి సహాయ మనవలెను. ఇతర సమైక్యములలో యితర మండలములనుండి పోలీసువారికి సహాయమును పంపించవలసి వచ్చెను. అందువలన పోలీసు నిజమునందు కలగు.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

మొదటిసారి సభ

పాశ్చాత్య భారతీయ విశేష నిరసనము

పాశ్చాత్య భారతీయ విశేష నిరసనము సెంచుటకు యిటీవల భారతీయలవారి కొందరు ప్రత్యేకమున చాల పోలీసులను, క్రిమినలు విచారణలలో పాశ్చాత్య భారతీయ వాడుకలకు గల విశేషములను తొలగించుటకు నియమింపబడిన సంఘమువారి సంకల్పమును ప్రకటించుటకుని లాగ్నీయమునందు సభాపతనము తీర్మానించిరి.

పంజాబు

సెంట్రల్ నాష్టాల్ నిర్మాణము.

కేసులు-చట్టానియత ప్రతిక వివరణము

జలంధరులో నన్ను పట్టానులలో యుద్ధమునందు క్షామమునందు పనిచేసిన రెండు పట్టానులందు కొంత తొందర తగినది. సెంట్రల్ పట్టానులను నిర్దుష్ట యూనిఫాంను ధరించి చట్టానులలో కేసునియమిటి కేసు అనియుత తొలగించిరి. పిమ్మట అప్పుడు ఆలవ యుద్ధమునందు సభుతే చేసిరి. వారికి ప్రైవేటు వేయబడినది. సిబిలు నిరసనమునందు క్షామమునందు కొందరిని నిరసన వదులుట వలన సీఆవిధయత తొలగించి కేసు ప్రైవేటులోనిని తొలగించిరి. పంజాబీ పట్టానులను ఒక సెంట్రల్ సిహాయ నియంత్రణలోని కొలతనుమించిన సెంట్రల్ పాశ్చాత్య భారతీయ మనవలెను. అప్పుడు కేసుగా తొలగించుట మనవలెను. ఆ తరువాత కేసులోని సిహాయుని కొందరు నన్ను పట్టానులలోనిని కేసు మనము మన కిరి. అతనికి ప్రైవేటువేయగా అల్లకి అదగినది. పిమ్మట రెండు కట్టపానులను కేసులోని కేసులోని వచ్చిరి. అపగాను తీసివేయవలెనగా వారు నిరాకరించిరి. అది విప్లవములకు గురైనది. కేసులోని కేసులోని వచ్చిరి. రెండు కట్టపానులను కేసులోని కేసులోని ముందుగా వారికి సెలయ్యబడినది. ఆ కేసులను వారికి కేసుల వచ్చిరి. ఇప్పుడు వారి కేసులను ముందుగా వచ్చిరి. కొందరు అదగినది. యుద్ధమునందు కొక ముసలమును రెండు ముసలములను పంపించగా వారిని పంపించి కేసులోని కేసులోని తమ పురుషులు ముందుగా వచ్చిరి. తమమున సహాయములను తమమున వచ్చిరి. కేసులోని కేసులోని వచ్చిరి. పంపించి పంపించి వచ్చిరి. పంపించి వచ్చిరి.

రాష్ట్రమునా జులములో అల్లరులు

గతనెల 28 వ తేదీని ప్రైవేటు జులములను వార్తలను పంపిరి. ప్రైవేటు కుపాకలను కాల్చిరి. వారిలో అర్ధము ప్రైవేటు కాలలో నున్నారు. ప్రాజాపత్యము కలుగదు. జులములకు ఒకరినొకరు వార్తలను కొద్దిగాయుము తగిలెను.

గుంటూరు మండలము

పల్నాడు పశువులసభ

ప్రైవేటుగా పశువులసభ

ఒక ప్రత్యేక కుపాకలకు తగిలెను.

పాలకుల వలన గుంటూరు జిల్లా మొత్తము 58 కట్టలలోను గతనెల 27 వ తేదీ నాటికి 30 కట్టలు తగిలెను. రిక్తైన మొత్తమునకు సాధారణముగా మార్చి 10 వ తేదీకి గాని కట్టినది. వెదకంపాడు, కేరాలలో ప్రజలకు గ్రామోద్యోగులకు గాన చాలమార్పు మనములలో కలిగినది. బహిష్కార ప్రయత్నములన్నియు నిలిచిపోయినవి. వలసల నియంత్రణ సంబంధమున లేదని పలువురు ఆశురతతో తెలుపుచున్నారు.

మొదలపాడులో ప్రజలు తిరుగుబడినను పట్టుకొనబడిన కనువులలో సగభాగమును యుద్ధోగము వదలలేదు. యుద్ధోగములను పోలీసులను కొద్దిమందియు యుద్ధోగము గతనెల 26 వ తేదీని పట్టుదలతో నెదిర్చినందున ప్రజలు కొంత దూరము పోయి చుట్టు పట్ల గ్రామముల వారిని హెచ్చుగా చేర్చుకొని మరల వచ్చుటచే సబుయిన సైన్యకు సహాయమున వెంటనే పంపవలెనని వ్రాసెను. ఆ సహాయదళములు ఆనాడు రాత్రి రెండు జాములకు వచ్చెను. మరునాడు యమున జిల్లా మేజిస్ట్రేటును కెప్టెనును వచ్చు వరకు ఆ సైన్య చేయుటకు వీలుకలుగలేదు. యుద్ధోగముల నెదిరించిన వారిలో ముఖ్యులగు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు పురుషులను తొమ్మిదిమంది ప్రైవేటు ను 27 వ తేదీ యుద్ధమున ఆ సైన్య చేసిరి. తక్కిన వారు పారిపోయి సమీపమునందలి కొండలలో దాగిరి. ఈ తిరుగుబాటులో చాల మంది ప్రైవేటుగా పాపాసించుట సంతాపకరము. ఒక ప్రత్యేక కుపాకలకు తగిలి గాయము పడినది. చుట్టుపట్ల గ్రామముల వారు మేక పశునిచ్చి వేయించునని యానెల 4 వ తేదీని చెప్పి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

నెల్లూరు మండలము

నెల్లూరు పత్రికకు ధరావతు

పారటాలు నోటీసుల ముద్రించుట

యవతాజుగారు చెప్పి ప్రకటించిన పారటాలు జరుపవలెనని నోటీసులను జనవరిలో ముద్రించినందులకు 500 ధరావతు కట్టవలెనని నెల్లూరు పత్రికాకేసులో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నోటీసుపంపెను. నేడు (6 వ తేదీ) విచారణ జరుగును.

చెన్నై ప్రైవేటు కాలగ్రామ వలంటీరులు

ధీల్లీలో ఆంగ్లభారత కాలగ్రామ స్థాపనసంఘమువారు చేసిన తీర్మానములనుబట్టి చెన్నై ప్రైవేటు వలంటీరుల జిల్లా కలెక్టరువారుగత చాలా సార్లు పట్టుకొని పాపానుగారి అధ్యక్షతన ప్రైవేటు పాపానుగారి కార్యాలయమున జరిగినది. వలంటీరుల పనులు శ్రేష్ఠముగా జరుగుటకు, సగమునున్న వలంటీరుల సంఘములపై సింగరేణి సెంట్రీగారి కున్న తాత్కాలిక మియ్యబడినది. వలంటీరుల తలయ వారు ఏ. కుమారస్వామి శ్రేష్ఠి గారును, జనరలు కిక్కిరింగు అశ్వనరు (వలంటీరులను చేర్చు సహాయ) విజయరామయ్యగారును గాన జిల్లా కలెక్టరువారు సంఘమున సహాయ సభ్యులుగా నేర్పరుపబడిరి. ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారుని సగమునకు అప్పజేరుగా నేర్పరిచిరి. చిన్నముఖ స్పష్టముగా తెలియబడుట వలంటీరులకు పనులకు. నాణ్యులకు పూదారంగు, తలయవారులకు ఎరువు, జిల్లా కలెక్టరువారులకు ఆకుపసు, రంగులు నిర్ణయింపబడినది. జిల్లా కలెక్టరువారు వారమునకు మూడుసార్లు కార్యనిర్వాహకవిధులను తెరవేర్చుటకు బ్రాచ్చేరి గృహమున విశిష్ట సహావేళము కావలెను. కావలసిన సామగ్రి వారు సగమునందలి కాలగ్రామ సంఘమునకు యంతరాజియ సంఘములకు వ్రాయవలెను. అని నిర్ణయించిరి. వలంటీరులు ప్రైవేటులను అనుసరింపవలసిన నియమములు నిర్ణయింపబడినది. వారిని ముందు ప్రకటించెదమని జిల్లా సంఘ కార్యదర్శి మాకు వ్రాసెను.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

సెంట్రల్ సమావేశము

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ సెంట్రల్ సమావేశమున వైసువా సెంట్రల్ గారి యాజమాన్యమున 4 వ తేదీ సాయంత్రము 3 గంటలకు తిరిగి సమావేశ మయెను.

పరీక్షయందు విద్యార్థుల రాజకీయభిప్రాయములను మతాభిప్రాయములను పరీక్షలు మన్నింపవలెనని గత దినమున సభ్యులూర్తిగా చేయబడిన తీర్మానమును అందుకై సి. ఆర్. రెడ్డిగారిచే చేయబడిన సవరణము రెండుసార్లు వోడి పోయెను.

సెంట్రల్ కలెక్షను పరీక్షకు హాజరు విద్యార్థుల వయస్సు పరీక్ష నిబంధనను రద్దుచేయవలెనని సభ్యులూర్తిగా చేయబడిన తీర్మానమును చర్చతో ఈ దినమున సభ ప్రారంభింపబడినది. ఈ విషయమై కొందరవారు చర్చ జరిగెను. తుదికి తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

భాషాపతనము

జి. ఎ. పరీక్షయందు పరీక్షయభివల సన్నిటిని ఒకే మాదిరిగ పరీక్షించవలెనని ప్రస్తుత నిబంధన వలన మాతృభాషను ప్రేమించు విద్యార్థికి అన్యాయము జరుగునని యు. ఎ. ఎస్. గార్డీ సరుగా రుపపాదించిరి.

పాపానుగారు దీనిని ప్రతిఘటించుచు ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడిన యెడల జి. ఎ. డిగ్రీ పరీక్ష యందు అంగభాష నిష్పంధముగ చేయుటకు వీలులేదనియు ఈ విషయమున జోర్జ్ ఆఫ్ స్టడీస్ వారికి పంప వలయుననియు నుడివెను. ఈ సూచనకు సభ వారికి కరించిరి.

ఆయవ్యయ పట్టిక.

1922-23 సంవత్సరపు ఆదాయ వ్యయపట్టికను అంగీకరింప వలసినదని సి. పి. రామస్వామయ్యగారు రుపపాదించిరి. సంవత్సరమున రెండు పర్యాయములు పరీక్ష జరుపవలసి యందుటచేతను, సెంట్రల్ సభ్యుల ప్రయాణముల బట్టలను, హెచ్చుట చేతను ఈ వత్సరము వ్యయ మధిక మాయెనని యుపపాదనలు నుడిచిరి. తీర్మాన మంగీకరింప బడినది.

1921-22 అధిక వ్యయము.

1921-22 సంవత్సరమున అంచనా వేయబడిన మొత్తము వ్యయముకంటె అధికముగ నుండున మొత్తమునకు సభ వారికి రింజవలెనని ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు రుపపాదించిరి. ఇట్టి అధిక వ్యయమును జేయుటకు ముందు అందులకు సభ వారి యనుమతి. దవలెనని సభ్యులూర్తిగా రుపపాదించిరి. తీర్మానము చర్చ జరిగితరువాత తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

విశ్వవిద్యాలయోద్యోగులు-సభ్యత్వము

వేదనమున పుచ్చుకొను విశ్వవిద్యాలయోద్యోగు తప్పకుండు విశ్వవిద్యాలయ సభ్యత్వమునకు అర్హులగు నిలువబడరారు. అను తీర్మానము జి. ఎ. నరేశను గారిచే రుపపాదించబడి యంగీకృత మయెను.

సంవత్సరమునకు మూడు పర్యాయములు సెంట్రల్ సమావేశము జరుగవలెననియు, మొదటి మాస్సివెల యందు రెండవ శుక్రవారమునకు రెండవది ఆగస్టు రెండవ శుక్రవారమునకు మూడవది డిసెంబరు రెండవ తేదీ మూడవ శుక్రవార ప్రాంతమునకు జరుగవలెనని సి. పి. రామస్వామయ్యగారు రుపపాదించిరి.

అసిస్టెంటు ప్రొఫెసర్లు తీవ్రమైన తగు గౌరవవేతనము పైసిండికేటువారు నియమింపవలెనని కె. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు రుపపాదించగా తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

కళాశాలల మంగీకరించుట

చెంగళియందలి సెయింటి బర్నిమన్న హై స్కూలు రెండవ తరగతికలాలగను, వలయాశముకలాల, కోయంబత్తూరు వ్యవసాయ కలాల, తిరువేండ్రము నంబల్ మహారాజకలాలను, పురుకోట్ట మహారాజగారి కలాలను, వానియంబడిలోని ఇస్లామియా కలాలయ విశ్వవిద్యాలయమునకు జేర్చవలెనని తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

ప్రత్యేక పర్యాయము

iv. v వత్సరముల ఆనర్సు తరగతులకు గణితమునందు పి. వి. కేసుగారిచే 20 ఉపపర్యాయములను వ్యక్తిమనోహరము నందు సంపూర్ణమార్గ గాన 9 యుపపర్యాయములను సెంట్రల్ వారేర్పాటు చేయవలెనని తీర్మానమున కె. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు రుపపాదించిరి.

వ్యవసాయ పరీక్షయందు విజయమునందుటకు అర్హులగు మొత్తమున నూటికి 50 శాతమును ప్రత్యేక ప్రత్యేక సభ్యులూర్తిగా 30 వంతున సంతకవలెననియు జి. ఎ. నరేశనుగారు రుపపాదించగా తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

ప్రాచ్య విద్యాధిష్ఠాపన గూర్చి కుప్పస్వామయ్యగారు గారిచే చేయబడిన తీర్మాన ముపాదించబడినది.

దేశ భాషలు

ప్రాచీన భాషలకు తమిళమును ప్రధాన భాషగాను సంస్కృతమును రెండవ భాషగాను పరీక్షించవలెనని కృష్ణస్వామి అయ్యగారు రుపపాదించిరి. తెలుగు, కన్నడము, మలయాళములు గూడ ప్రధాన భాషలుగా పరీక్షించబడవలెనని సభ్యులూర్తిగా రుపపాదించిరి. ప్రధాన తీర్మానము సవరణతో సహా సభ్యులచే నంగీకరింపబడినది.

విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణ విషయము చర్చించుటకు చాలకాలము పట్టున గాన అవిషయము కావోవునగా నేళమున జరిగవలెనని మొత్తముగా రుపపాదించిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. సమావేశము ముగిసెను.

మెట్టనెలల వ్యవసాయము.

II

శీతోష్ణవిషయము.

మెట్టనెలల ప్రదేశములలో శీతోష్ణవిషయము ఒక విధముగా నుండవలెను. సముద్రమును కంటే ఎత్తును, భూమివర్ణభేదమును, సముద్రమునకు దూరమును, వాయువు మొదలయిన విషయముల ననుసరించి, ప్రతి ప్రదేశముయొక్క శీతోష్ణస్థితియు ఏర్పడియుండును.

వర్షము.

ప్రతినంతర్వీచము కురియు క్షణాభిరముననే మెట్టనెలలు పండును. మైదునెలల కాలముందు కురిసెడివాన స్వల్పముగా యుండినను, మిగత కాలముందు కురిసెడి వర్షమునకంటే, మైదుకు ఎక్కువ యావయోగకరము. వ్యవసాయ సామ్రదాయములు, వర్షంబుడి సమయముల ననుసరించి మారుచుండును. సాంప్రదాయములను తీర్మానించుకొనుటకు ముందుగా, ఆయా ప్రదేశముల దు ప్రతినంతర్వీచము ఎన్ని పడునును వర్షంబునది. ఏయే ఋతువులందు వర్షంబునది, యాభిగా తెలిసికొని యుండునలెను.

ఆంధ్రదేశముందు, గంగాము, విశాఖపట్టణము, గోవానరీ, క్రైష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలలో వైశాఖ శ్రేష్ఠమాసములలో వర్షము ప్రారంభించి మాడునెలలలోగా మారుచు 25 పడునును. అటుతరువాత మాడునెలలలో వర్షము క్షీణించును. మార్గశిర, పుష్యమాస, ఫాల్గుణ, చైత్ర మాసములలో వర్షముండును. కాబట్టి మెట్టపంటలను వైశాఖమునకు ఆరంభించుదురు. నెలూరు జిల్లాలలో వైశాఖశ్రేష్ఠ, ఆషాఢమాసములలో వర్షము అతిస్వల్పము. విత్తులు చల్లదుగుకాని పంటలపండుట అరుదు. భాద్రపద అశ్వయుజ మాసములందు వర్షము ధారాళముగా యుండుటవలన మెట్టపంటలన్నియు ఆ వర్షమునకనే ఫలించును. మిగత నెలలు చాల యావ్యముగా నుండును. ఆకాలమునకు సాధారణముగా మైదు వేయరు.

ఉష్ణోగ్రత

తేమయుండే ప్రదేశములకంటే మెట్టనెలల ప్రదేశములలో ఉష్ణోగ్రత అధికము. ఉష్ణము అధికమగుకొలది నీరు యావిరియైపోవుట హెచ్చగుచుండును. చైత్ర వైశాఖ మాసములలో వర్షములేని ప్రదేశములలో ఉష్ణము అధికముగా నుండుటవలన, తేమ కొంచెము కొంతగా యుండినను వెంటనే పయిల్లు ఎండిపోవును. శీతకాలముందు తేమ అంతగా లేకపోయినను త్వరగా ఎండిపోవలెను.

ఆర్ద్రత

వాయువులో తేమయుండును. అట్టితేమకు ఆర్ద్రతయందును. వాయువుయొక్క ఉష్ణోగ్రత అధికమగు కొలది ఎక్కువ తేమను నిలుపుకొనుటకు శక్తియుండును. మెట్టప్రదేశములలో వాయువు చాల నేడిగా యుండుటవలన, తేమను ఎక్కువగా పీల్చుకొను చుండును.

సూర్యరశ్మి

సూర్యరశ్మి అధికమగుకొలది నెలలలోని తేమ ఎక్కువ అధికముగా యావిరియై పోవుచుండును. మెట్ట ప్రదేశములందు ఎండ అధికము. కాబట్టి నెలలలోని తేమ యావిరి తాపముగా నష్టమగుచుండును.

గాలి

గాలి వీచని చోట్లకంటే, వీచెడి ప్రదేశములందు నీరు అవిరిగా మారుట అధికము. మెట్ట ప్రదేశములలో గాలి అధికముగా వీచుచుండుటవలన నెలలలోని తేమ ఎక్కువగా ఆరిపోవుచుండును.

వై విషయములను బట్టి యాలోచించగా, మెట్టప్రదేశములందు వాన పరిమితి తక్కువనియు, శీతోష్ణస్థితిగతు లన్నియు తేమను అవిరిగా మార్చుట యందే సహాయపడుచున్నవిగాని తగ్గించుట లేదనియు నిష్పన్న చేసికొనవలసి యున్నది.

తేమ నెలల వ్యవసాయము నందును దుండనెలల వ్యవసాయమునందును అనుభవము కలవాడు, మెట్టనెలల వ్యవసాయమునకు ఆరంభించినప్పుడు, మెట్టనెలల శీతోష్ణస్థితిగతులను గ్రహించక నెలలలో తేమను నిలిపి పెట్టుటకు బాగుగ తెలియక భూమి నెలల వ్యవసాయ సామ్రదాయములను ప్రయోగించినప్పుడు మందురు.

యోమము

ఈ విషయమును గురించి మన జనసామాన్యముయొక్క యభిప్రాయములను, మెట్టనెలల వ్యవసాయమందు తీర్మా

నామ్రజ్ఞుడై దావ్యుని విద్యగారికిని అభిప్రాయములు విశేషముగా యుండుటవలన వారి యభిప్రాయమును వారి గ్రంథము నుండి తీర్చుచు వేయచున్నాను.

“జ్ఞానము, మెట్టనెలలు వ్యవసాయము చేయువారికి ప్రధానశత్రువని చెప్పవచ్చును. కాని ఆ పదమును ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కవిధముగా అర్థము చేసికొందురు. కావలినంత నీతి లేనందున పంటలు పండవు అని యీ సందర్భములలో అర్థము అని అనుకొందురు. జ్ఞానములకు దైవమును నిందించుదురు. కాని సాధారణముగా మనుష్యుడే అందుకు కారణము. అపవిత్రపుష్పము ను సుల్పముగా కురిసిన సంతోషమును బుండవచ్చును. కాని సరియైన వ్యవసాయపద్ధతుల ననుసరించి కృషిసలిపిన యెడల, మైదు పరింతక పోయెడి. వానలేమి ఒకప్పుడును సూర్యవిచియింపలేదు. జ్ఞానమునకు కారణములు నాలుగు (1) అజ్ఞానముగాని, అయోగ్యముగాని నెలను తయారుచేయుండుట (2) వాన నీటిని నెలలో సరిగా నిలువచేసి పెట్టకపోవుట (3) నెలలలోనితేమను, సవ్యములకు అవసరమగువంతవరకు నెలలోనే నిలిపిపెట్టుటకు యుక్తమైన వ్యవసాయపు పనులను చేయకపోవుట. (4) నెలలో లభ్యమైనంత తేమకంటే నెక్కువగా విత్తులు చల్లుట.

“ఆకాలమైన అతిశీతలము, గాలివాన, కుపాన, పడిగండ్లవానలవలన మైదు నశించియెడల, దైవమును నిందించవచ్చు నేమోకాని, తేమ లేనందువలన మైదు నష్టపడియెడల పొర పోటు లేకనే నీ మెట్టనెలల వ్యవసాయ ఒప్పుకొనవలెను. ఆ ప్రదేశముయొక్క శీతోష్ణస్థితిలను ఖండితముగా తెలిసికొనుట వానలు స్వల్పముగా కురిసెడి ప్రదేశములలో నీరు కట్టకుండా ఏలగు వ్యవసాయము చేయవలెనో అపవిత్రులను తెలిసికొనుట ఆయా శీతోష్ణస్థితిలకు అనుకూలపద్ధతులుగా ఆయావ్యవసాయ శాస్త్ర మూలములను ప్రయోగించినయెడల, మెట్టనెలలో మైదు అరుదుగా ఫలించకపోవును.

మెట్టనెలలకు శ్రేష్ఠమైన భూములు.

మెట్టనెలల పంటలకు వర్షముముఖ్యమైన విషయమే. కాని నెలలకంటే ముఖ్యమైనది కాదు. మైదును లోతుగా లేకపోయినను, క్రిందినెలలో గులకరాతిపోయిండును వర్షము ఎంత విస్తారముగా నుండినను, మైదు సాధారణముగా పండవు. గులకరాళ్లు లేకుండా నీటిని విశేషముగా నిలుపుకొనుటకును నేర్చునిస్తాముగా న్యామించుటకు అనకాళి ముడుగులును, నెల ఒకటిగా చాలాలోతున కుంజియెడల, వర్షము పుష్కలముగా లేకపోయినను, మైదు పండును. అలాగే, నెలలో ఎక్కువ లేనియెడల ఎంతలోతుగా నుండినను వర్షము ఎక్కువగా నుండినను, పంటలు బాగుగ పండవు. కాని నెలలో ఫలదతయండినయెడల అంతలోతుగా లేకపోయినను, వర్షము అధికముగా లేకపోయినను, సాధారణముగా బాగుగ ఫలించును.

ఒక ప్రదేశమునకు నెల మెట్టనెలల వినియోగమునో వినియోగించనో పదిలముగా తీర్మానించు కొనకొనక యెడల, వైభాగమునంతకీ నీరము పదియగులలోతునకు త్రవ్వ నెలను పరీక్షచేయుట ముఖ్యవశ్యకము. ఆ ప్రదేశమునకు వర్ష పరిమితి కిది శీతోష్ణస్థితిలకును సహజముగా అనుకూలపడెడు జ్ఞానము గలవైన వ్యవసాయపద్ధతిని ఏర్పాటుచేయుటకు నెలయొక్క లోతును, క్రిందివరకు నెల ఒకటిగా నున్నది. ఆయా లోతులో ఎంతెంత సత్తన కలిగియున్నది. ముందుగా తెలిసికొనుట యావశ్యకము.

మొరకనెలలలక్షణములు

వర్షము పుష్కలముగా కురిసెడి ప్రదేశములందు తేమ నెలలకు దుండనంత బంకమన్న మెట్టనెలలలో యుండును. మిగుల బంకపారుగా నుండెడి నెలలు మెట్ట వ్యవసాయమునకు సరిపడని వ్యవసాయము చేయువా రందరికిని తెలిసినవిషయమే. బంకఅధికముగానెల నెలలు వర్షము స్వల్పముగా కురియు ప్రదేశములందు సాధారణముగా నుండవు. మెట్టనెలలు తేమ నెలలకంటే ఎక్కువ ఇనుకపారుగానుండును. అందువలన తక్కువ ఎత్తున కలనని తీర్మానించుకొనవలెను. తేమ నెలలోకంటే నేర్పడియ పవార్ధము ఎక్కువగా నుండినను, ఆ స్వల్పమైదుయొక్క స్వల్పమును ఎక్కువ మంచిది. ఏలనన రేగి చెల్లు ఎక్కువ నత్రజని కలిగియుండును. తేమ నెలలు సాధారణముగా ఎక్కువ బంకపారుగా నుండుటవలన నేర్పడియపదార్థము ఎక్కువగా నుండనియెడల మైదెల వ్యవసాయపు బతులకు ఆటంకముగా నేర్పడును. మెట్టనెలల వైభాగము కొంతవరకు సర్దిగా నుండుటవలన నేర్పడియపదార్థము అంత అవగము లేదు.

మైదెలలకును క్రిందినెలలకును చాలాభేదముండును. మైదెలలో మైదు మైదులు నిలిచియుండుట వలనను పంటమారు

దన్ను నుండుటచేతను, భేద మేర్పడును. విశేషముగా వర్షంబు స్థలములలో సన్ననిజాతిమట్టి రేణువులు వాననీటిలో కలిసి నీటితో దాబులు క్రిందినెలలలో పోవుచుండుటవలన కొన్నిసంవత్సరములలోగా మైదెలకంటే క్రిందినెల ఎక్కువ బంకపాడుగా నుండును. మరికొన్ని సంవత్సరములు గడచిన తరువాత సన్నని బంకమన్న రేణువులు క్రిందినెలలలోనికి పోయి స్వచ్ఛమైన గట్టి బంకమట్టి పోవయ్యెడును. అందువలన నీరు ఇంకక యుండుట కలదు. మైదెలలోని ఫలదత యంతయు చాలక్రిందికి పోయి యుండును. ఇందువలన తేమ నెలలలో మైదు మామనాలుగంగుళములలోకువరకు నెల సాచవంతముగాను, గాని క్రిందినెల చాల సాచవంతముగా నుండుటవలన, దుండ నెలలరయుట లోతుగా దున్నుటకు భయపడును. ఇంకవానితో దున్నుకయెడల మైదుంచున్న క్రిందికిపోయి క్రిందిసారాశీకమైన నున్న మైదెలయైనా, కొంచుదికి లోతుగాదున్నుట కొరక యుండినయెడల ప్రతిసంవత్సరము కొంచెము కొంచెము లోతు ఎక్కువచేయుట మంచిది.

మెట్టనెలలలో తూటి కత్తులులేవు. మైదెలకును క్రిందినెలకును భేదములేదు. ఎంతలోతు కున్నినను దున్నునవచ్చును. నేళ్లుచాలాలోతుగా న్యాపించుటకును, గాలిబాగుగ న్యాపించుటకును, అనుకూలపద్ధతులుగా నెల గట్టిగా యుండక వ్యవసాయపు బతులకు కష్టములేకుండును.

మెట్టనెలలను కొన్నిటిని శ్రేష్ఠమైనదగా నలుమది ఏవని యనుగుల లోతువరకు విశేషముగా నుండియు నిరూపింపబడినవి. కాని, పంటమారులలోతువరకు రాతిపోగాని గులకగాని యుండిడి నెలలు మెట్టనెలలకు ఉపయోగపడవు.

వర్షముకొరముగా కురిసెడి ప్రదేశములలో మైదెలలలోని కృత్రిమపదార్థములు చాని నీటిగాకలిసి వాగుల వరకు ద్వారా సముద్రములో చేరును. అవిధముగా కొట్టుకొని వాడిన ఉప్పుపదార్థములు లక్షలయెడల ప్రోగము సముద్రపునీరు ఉప్పుగాయుండుట సంభవింపవచ్చును. మెరకనెలలో వర్షము అంతగా లేనందున, లవణమును కొట్టుక బోబడుటకు బదులుగా క్రిందినెలలోనికి నీటితో ఇనుకును. ఎండకాలమును క్రిందితేమకే కాకర్షణ శక్తివలన మైదెలకు వచ్చును. నీరుయాచియై పోగా లవణములు మాత్రము నిలిచియుండును. కొన్ని నెలలలో లవణములు విశేషముగా ప్రోగయి, ఆనెలలను చిటి నెలలుగా మార్చి, వ్యవసాయమునకు అనుకూలపడ నట్లుచేయును. కాబట్టి మెట్టనెలలలో యాలోచనము గుర్తించి యుండునలెను. తేమ నెలల క్రిందినెలలలో సన్నని బంకమట్టి రేణువులుచేరి, ఒకగట్టిపారగా నేర్పడి నీటిని గాలిగాని నేర్పడుగాని పోలిక వ్యవసాయపునులకు అనానుకూలముగా తేమనెలల విషయములో యావిషయమును గుర్తించి యుండవలెను.

మొత్తముగొన మెట్టనెలలే ఎక్కువ ఫలవంతమైనవనియు ఎన్నోసంవత్సరములవరకు సవ్యములకు కావలినంత ఫలదతను కలిగియున్నవనియు యాభియగుచున్నది. ప్రపంచమంతటిలో, వాగలికర మొకనెలలు విశేషముగా నుండెడి నెలలలో వృద్ధికి వచ్చియుండినది నెలల పరీక్షించును ప్రపంచమంతటిలో నుండటివాడని ప్రఖ్యాతిగాంచిన హిందూ శాస్త్రజ్ఞుడు నిరూపించి యున్నాడు.

దరిశి-చెంచెయ్య

కావలి.

కడచిన నెల 14 తేదిన మా గ్రామములో కల్లు గిడ్డంగుల యేలములు జరిగాను. ఆ సమయమున కావలి గ్రామవాసులలో యొక్కడగాని భజలు, పువనాసములు, పూరేణిపులు జరుగ నూడదని క్రి. ప్రొ. కొడు 14 కెక్ల క్రింద డిప్టికలెక్టరు వాడు ఉత్తర్వు చేసిరి.

అదినను కనుమళ్ల శ్రీ గాయలు, గుం. కె. కె. విచ్చయ్య పూడ్ల చిన నుబ్బారామయ్య, కమలాబాయి నెండు నరసింహయ్య అనువాండు, ఒక స్వరాజ్యపతాకమును, తీసికొని కొడులోనికి వచ్చిరి. వారిని ఇ. పి. కొ. 188 కెక్ల క్రింద పోలీసువారు ఛార్జి చేసిరి.

ఈదినము (రి.కి-22) కావలి సబ్ మేజిస్ట్రేటువారి యెదురు విచారణకు తెచ్చబడి యున్న మాత్రము హాజరైరి. తక్కినవాణి సమస్యలు జాబితా లేదు. ఈనెల 16 తేదీ వాటికి తిరిగి వాయిదా వేయబడినది.

ఫిరీ, 4.8. 22:—కామాల గ్రామవాసులు 28.2.22 తేదీన జిల్లాబాదు చేరిరి. అటల శిశివలూగి లోగారు గూడ మాచిరి. వీరు తాలూకు కే. కె. తేదీ చేసెదరు. వాచల చేత రస్తాలు చెడియున్నవి.

గలగల గలగల

భరతిభండమున ఆనేక స్వరపతకములను
మొదటితరగతి యోగ్యతాపత్రములను బొందిన
వైద్యరత్న వండిత

డి. గోపాలాచార్యగారి

వృగువటి

తెండుకోటలో పెగ్గోగములను పోగొట్టి
మర్మస్థానమునుండి వెలువడు విజయస్థానము
నాపును దీర్ఘ కాలము నుండి కాధిపుయ్య
వ్యాధియందు వారముదినములు నేవించిన రోగిని
మిక్కిలి వందనీతికి తెచ్చుట నిస్సంశయము.
సీసా 1-కి రు 1-12-0.

అశోకవటి

(స్త్రీలపాలిటి సంచన)

స్త్రీలను బాధించుచు ఋతుశూలమును,
అస్తిరకముల కునుగురోగములను, గర్భాశయ
వ్రణములను మారము చేయును. దీనినుండి ఆనేక
కులు సత్సంతానమును బొందిరి.
వెల బుడ్డి 1-కి 0-14-0.

సుఖివరేచనవటి

మలబద్ధమును పోగొట్టి కరిమునకు తెంపును
గలిగించును. వెల బుడ్డి 1-కి 0-10-0.
చాక్కింగు పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

తెలివిలాసము: "వందనీతి" మదరాసు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుట
యందు శేరన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోన్ నందు ఎచ్చటికైనను తపోలాఖర్చు
వృదితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ఫననవాడీ, బొంబాయి

గలగల గలగల

తాళిసాదిచూరము

(కార్బోధరసంహిత)

తాళిసాదిచూరము క్యాసకోశములకు బలమిచ్చును.
దగ్గు ఎగరూపిరోగమును పోగొట్టును.
తాళిసాదిచూరము ముదగ్గుతో కూడిన జ్వరమును, వాం
తులను, ఆతిసారమును పోగొట్టును.
తాళిసాదిచూరము క్షయరోగములలో మిక్కిలి యు
పయోగకరము.
తాళిసాదిచూరము ముష్టిహము, గ్రహణిరోగము, పాం
తురోగములను పోగొట్టును.
తాళిసాదిచూరము గర్భిణీస్త్రీలకు కడుపు ఆరుచిని,
బుల దగ్గుల పోగొట్టును.
తాళిసాదిచూరము గర్భిణీస్త్రీలకు కడుపు ఆరుచిని,
వాంతులను పోగొట్టును.
తాళిసాదిచూరము ముగ్గుంతుక రాచుకొనిపోవుట, స్వ
రహీకము మొదలగు గొంతుసంబంధమైన వ్యా
ధులయందు మిక్కిలి యుపయోగించును.
వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు. (సావ)
చూరము 10 రు 1-8-0
పేట్టెట్లు 50-కి 0-8-0
మేనేడింగు డైరెక్టరు
చాక్కిరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేదశాస్త్రసి, లిమిటెడ్,
19 హారిన్ రోడ్, మాంటురోడ్, మదరాసు.
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

ముఖ్య గ వ నింపు.

యోగ్యతాపత్రములు 2942

(1) నేను పేజీల సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సర
ములనుండి బాధపడుచుంటిని. బెనారస్ సిటీ డిస్ట్రీక్ మెడికల్
హాల్ వాల్టెకోజిక్ ఆనెడి స్పెషల్ డౌవధమును నేవించిన
తరువాత స్వస్థమాయెను.
శిష్టాంగి } ఎ. సి. కపూర్,
28-3-18. } తేజ్ ప్రాథేకర్.

తామర తైలము

డబ్బా 1-కి 0-6-0 పోస్తుఖర్చులు వేటు.

రాజరాజి గుర్తుల తామరతైలము పూరితాశకము లగు
చాల మంచి మందులలో తయారయ్యేదని ప్రఖ్యాతిగాంచినది.
ఆశేకయెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు
రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు.
దీనిని రాచిన మంటయుండిన. చక్కము నలు వెక్కిదు.
అప్పుతొంగునము డి. జి. స్వారాజ్ లింక్ ఫ్యాక్టరీ

పోస్టేజి ఇనాం.

జన్మ గారి సంచరి లోషన్

వై లోషన్ ఉపయోగించిన దేహమునందు ఏభోగమునం
దుడు వెంట్రుకలు గాని రాతిపోవును. గోప్పిగాని మంటగాని
యుండదు. వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0
ఆర్డరు పంపునప్పుడు ఈ శేషము చేయను వ్రాయుడు.
పోల్ యేజిన్సి: కనరపు యేజిన్సి,
(3355) పార్కుటవుక్, మదరాసు.

"స్వరాజ్" సిర బిల్లులకు

పోల్ ఏజెంట్ కాలపరిమితి మరతులు
19.1 మి. నవంబరు వెల 3-వ తేదితో ఆఖరైనది.
ఇప్పుడు అందరికిని పంపబడుచు సిర బిల్లు టి. జి. స్వారాజ్
మైనది. మిగుల ప్రేమమైనది. ధర బ్లూష్ 6 గ్రాములు
0-14-0, 12 గ్రాములు రు 1-2-0, 36 గ్రాములు రు 4-0-0,
ఎటుపు 6 గ్రాములు రు 1-1-0, 12 గ్రాములు రు 2-4-0,
6 గ్రాములు రు 2-1-0. పోస్టు, చాక్కింగు ఖర్చులు కలు.
Swaraj Ink Factory,
(73/3) (7) Cornwallis Street, Calcutta.

Wonderful Leprosy Cure.

"కుష్టురోగ నివారణి"

ఒక మహాత్మునివల్ల లభించినది.
అష్టదశవర్షవ్యాధులను, యేబాతి సవాయనయినను,
పాదాలు, మచ్చలు మొదలగు కుష్టువ్యాధులను రూపుమాపును,
పిర్మిచ్చి కరీర కాంతి కలుగజేయును, గుణములేదని ఋణాశ్ర
చేసిన చోరు 116 లు బహుమానము పథ్యమాలేదు. ఒక తెల
దినములకంటె నుమారుగా సరిపడు మందు డబ్బా రు 6-0-0.
రెడ్డి అండ్ కో, ప్రాజెంటురు యం. సుబ్బారెడ్డి
(8888) గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు గోదావరి జిల్లా.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బులులపాలిటి సంజీవి:— మేహము, నిక్కాక, కుక్
నెత్తుము, నిస్సత్తుక, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి
మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని, సంతా
ప్రాప్తిని, కలిగించు చక్కపనాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రు
డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (8851)
రోజుపుష్ప లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి
కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము
15 రు. డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0.
పి. జి. ఏ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాఖ, పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జన్మనీ గారడీ, యోగవృద్ధి
హస్తలాఘము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రిశాస్త్రము,
భూతివైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి ప్లీట్ పేక తమా
షాలు విడిత్రే విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంకా తే గా క మనుష్యుని
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
కమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట
భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యాంటె
యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రు 4-0-0 లు. (2118-688)
పి. ఆర్. జనార్దనసాయుడు, బంగ్లూ, గుంటూరు జిల్లా

ఎ యి లే న్ బ ర్గు

క్రూమ ఆయిల్ ఎంజినులు

"ఎఫ్" టైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్. పి.

ఇప్పుడున్న పవరు ఎంజనులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజనులో చిక్కులేమియు కుండవు. సులభముగా నూరును.

పనిని నమ్మకముగా ఆగకూడా చేయును. ఎంజనులోని వివిధాంగములు చాల మంచివి,
ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి నమ్మకమైనవి.

చాల జబ్బుపెట్టికొను పెద్దపెద్ద ఎంజనులకో సమానమైనది. డబ్బు దండుగలేదు.

10-12 హెచ్. పి.	మామూలుధర రు 2045	ప్రత్యేకపుధర రు 1842
20-24 "	" 2909	" 2618

"డెక్" వ్యక్త ఎంజనులచే నడిపింపబడు పోర్టబుల్ పంపులు.

214 హెచ్. పి. ఎంజను పరిమాణము 6 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 330 గాలములు
216 " ఎంజను పరిమాణము 8 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 457 ³ "
218 " ఎంజను పరిమాణము 10 హెచ్. పి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 622 ³ "

WIELE & KLEIN

Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,
MOUNT ROAD, MADRAS.

Telephone 248. Telegrams: "KLEINCO," MADRAS.